

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

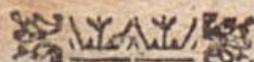
Venerabilis Thomæ A Kempis Can. Reg. S. Augustini. De Imitatione Christi Libri Quatuor

Thomas <von Kempen>

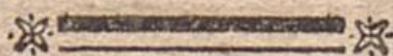
Augustæ Vindel., 1772

Liber Tertius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45780)

DE
IMITATIONE
CHRISTI.

LIBER TERTIUS.

De interna consolatione.

CAPUT I.

*De interna Christi locutione ad
animam fidelem.*

*A*udiam, quid loquatur in me Do-
minus Deus.

Beata anima, quæ Dominum
in se loquentem audit: & de ore ejus
consolationis verbum accipit.

Beatæ aures, quæ venas divi-
fusurri suscipunt, & de mundi hu-
jus susurrationibus nihil advertunt.

Bea

Beatæ plane aures, quæ non vocem foris sonantem, sed intus auscultat veritatem docentem.

Beati oculi, qui exterioribus clausi, interioribus autem sunt intenti.

Beati, qui interna penetrant, & ad capienda arcana cœlestia magis ac magis per quotidiana exercitia festudent præparare.

Beati, qui Deo vacare gestiunt, & ab omni impedimento seculi se excutiunt.

Animadvertete hæc anima mea, & claude sensualitatis ostia: ut possis audire, quid in te loquatur Deus tuus. Hæc dicit Dilectus tuus.

2. *Salus tua ego sum pax tua & vita tua. Serva te apud me, & pacem invenies. Dimitte omnia transitoria, & quære æterna.*

Quid sunt omnia temporalia, nisi seductoria? Et quid juvant omnes creaturæ, si a Creatore deserta fueris?

Omnibus ergo abdicatis, Creatori
H tuq.

tuo te redde placitam, ac fidelem
ut veram valeas apprehendere beati-
tudinem.

CAPUT II.

*Quod veritas intus loquitur sine
strepitu verborum.*

I. **L**oquere Domine, quia audit
servus tuus. Servus tuus sum
ego, da mihi intellectum, ut sciam
simonia tua. Inclina cor meum
verba oris tui, & fluat ut ros eloqui-
um tuum:

Dicebant olim filii Israel ad Moy-
sen: Loquere tu nobis, & audiemus
non loquatur nobis Dominus, ne for-
moriatur.

Non sic Domine, non sic sed ma-
gis cum Samuele Propheta humiliter
ac desideranter obsecro: Loquere
Domine, quia audit servus tuus.

Non loquatur mihi Moyses aut al-
quis ex Prophetis: sed tu potius lo-
quere Domine Deus inspirator, &
illuminator omnium Prophetarum
qui

quia tu solus sine eis potes me perfecte imbuere; illi autem sine te nihil proficient.

2. Possunt quidem verba sonare sed spiritum non conferunt.

Pulchriter dicunt, sed te tacente cor non accendunt.

Literas tradunt, sed tu sensum aperis. Mysteria proferunt, sed tu referas intellectum signatorum.

Mandata edicunt, sed tu iuvas ad perficiendum.

Viam ostendunt, sed tu confortas ad ambulandum.

Illi foris tantum agunt, sed tu corda instruis, & illuminas.

Illi exterius rigant, sed tu fecunditatem donas.

Illi clamant verbis, sed tu intelligentiam auditui tribuis.

3. Non ergo mihi loquatur Moyses, sed tu Domine Deus meus, æterna veritas; ne forte moriar, & sine fructu efficiar, si fuero tantum foris admonitus, & intus non accensus.

Ne fit mihi ad iudicium verbum
auditum, non factum: cognitum,
& non amatum: creditum, & non
servatum.

*Loquere igitur Domine, quia audit
servus tuus: verba enim vitæ æter-
næ habes.*

Loquere mihi ad qualemcunque
animæ meæ consolationem, & ad
totius vitæ meæ emendationem, ti-
bi autem ad laudem & perpetuum
honorem.

CAPUT III.

*Quod verba Dei cum humilitate sunt
audienda: Et quod multi ea
non ponderant.*

I. **A**udi Fili verba mea, verba
suavissima, omnium Philoso-
phorum, & Sapientium hujus mun-
di scientiam excedentia.

*Verba mea spiritus, Et vita sunt,
nec humano sensu pensanda.*

Non sunt ad vanam complacentiam
trahenda, sed in silentio audienda,
& cum omni humilitate, atque ma-
gno affectu suscipienda.

Et dixi: *Beatus, quem tu erudie-
ris Domine, & de lege tua docueris
eum, ut mitiges ei a diebus malis,
& non desoletur in terra.*

2. *Ego (inquit Dominus) docui
Prophetas ab initio, & usque nunc
non cesso omnibus loqui: sed multi ad
vocem meam surdi sunt, & duri.*

Plures mundum libentius audiunt,
quam Deum: facilius sequuntur car-
nis suæ appetitum, quam Dei be-
neplacitum.

Promittit mundus temporalia, &
parva, & servitur ei aviditate ma-
gna: Ego promitto summa, & æter-
na, & torpescunt mortalium corda.

Quis tanta cura mihi in omnibus
servit, & obedit, sicut mundo, &
dominis ejus servitur? *Erubescite Si-
don, ait mare, Et si causam quæris,
audi quare.*

Pro modica præbenda longa via
curritur: pro æterna vita a multis
vix pes semel a terra levatur.

Vile pretium quæritur: pro uno
numis-

numismate interdum turpiter litigatur: pro vana re, & promissione parva diu noctuque fatigari non timeatur.

3. Sed, proh pudor! pro bono incommutabili, pro præmio inæstimabili, pro summo honore, & gloria interminabili vel modicum fatigari pigritatur.

Erubescere ergo serve piger, querulose, quod illi paratiores inveniantur ad perditionem, quam tu ad vitam.

Gaudent illi amplius ad vanitatem quam tu ad veritatem.

Equidem spe sua nonnunquam frustrantur, sed promissio mea neminem fallit, nec confidentem misericorditer dimittit inanem.

Quod promisi, dabo; quod dixi implebo; si tamen usque in finem fidelis in dilectione quis permanserit.

Ego remunerator sum omnium bonorum, & fortis probator omnium devotorum.

4. Scribe verba mea in corde tuo, & pertracta diligenter: erunt enim in tempore tentationis valde necessaria.

Quod non intelligis, cum legis, cognosces in die visitationis.

Dupliciter soleo Electos meos visitare; tentatione scilicet, & consolatione.

Et duas lectiones eis quotidie lego: unam increpando eorum vitia; alteram exhortando ad virtutum incrementa.

Qui habet verba mea, & spernit ea, habet, qui iudicet eum in novissimo die.

ORATIO.

Ad impetrandam devotionis gratiam.

I. Domine Deus meus, omnia mea bona tu es. Et quis ego sum, ut audeam ad te loqui? Ego sum pauperrimus servus tuus, & abjectus vermiculus: multo pauperior, & contemptibilior: quam scio, & dicere audeo. Memento tamen Do-

H 4

mine,

mine, quia nihil sum, nihil habeo: nihilque valeo. Tu solus bonus, justus, & sanctus; tu omnia potes, omnia præstas, omnia imples, solum peccatorem inanem relinquens. Reminiscere miserationum tuarum, & imple cor meum gratia tua, qui non vis esse vacua opera tua.

2. Quomodo possum me tolerare in hac misera vita, nisi me confortaverit misericordia, & gratia tua? Noli avertere faciem tuam a me; noli visitationem tuam prolongare; noli consolationem tuam abstrahere, ne fiat *anima mea, sicut terra sine aqua tibi.*

Domine, doce me facere voluntatem tuam; doce me coram te digne, ac humiliter conversari: quia sapientia mea tu es, qui in veritate me cognoscis, & cognovisti antequam fieret mundus, & antequam natus essem in mundo.

CAPUT IV.

*Quod in veritate, & humilitate coram
Deo conversandum est.*

I. **F**ili, ambula coram me in veritate, & in simplicitate cordis tui quære me semper.

Qui ambulat coram me in veritate, tutabitur ab incurfibus malis, & veritas liberabit eum a seductori- bus, & detractionibus inimicorum.

Si veritas te liberaverit, vere liber eris; & non curabis de vanis hominum verbis.

Domine verum est, sicut dicis, ita, quæso, mecum fiat, Veritas tua me doceat; ipsa me custodiat, & usque ad salutarem finem conser- vet.

Ipsa me liberet ab omni affectio- ne mala, & inordinata dilectione: & ambulabo tecum in magna cor- dis libertate.

2. Ego te docebo (ait Veritas) quæ recta sunt, & placita coram me.

Cogita peccata tua, cum dissol-
centia magna, & mœrore: & nun-
quam reputes te aliquid esse propter
opera bona.

Revera peccator es, & multis pas-
sionibus obnoxius, & implicatus.

Ex te semper ad nihil tendis; cito
laberis, cito vinceris; cito turbaris,
cito dissolveris.

Non habes quidquam unde possis
gloriarī, sed multa, unde te debeas
vilificare: quam multo infirmior
es, quam vales comprehendere.

3. Nil ergo magnum tibi videat-
ur ex omnibus, quæ agis.

Nil grande, nil pretiosum, & ad-
mirabile, nil reputatione appareat
dignum: nil altum, nil vere lauda-
bile, & desiderabile, nisi quod æter-
num est.

Placeat tibi super omnia æterna
veritas, displiceat tibi semper tua
maxima vilitas.

Nil sic timeas, sic vituperes, &
fugias, sicut vitia, & peccata tua:
quæ

quæ magis displicere debent, quam quælibet rerum damna.

Quidam non sincere coram me ambulant, sed quadam curiositate, & arrogantia ducti, volunt secreta mea scire, & alta Dei intelligere, se, & suam salutem negligentem.

Hi sæpe in magnas tentationes, & peccata propter suam superbiam, & curiositatem, me eis adversante, labuntur.

4. Time judicia Dei, expavesce iram Omnipotentis. Noli autem discutere opera altissimi, sed tuas iniquitates perscrutare, in quantis deliquisti, & quam multa bona neglexisti.

Quidam solum portant suam devotionem in libris, quidam in imaginibus, quidam autem in signis exterioribus, & figuris.

Quidam habent me in ore, sed modicum est in corde.

Sunt alii, qui intellectu illuminati, & affectu purgati ad æterna semper
an-

anhelant: de terrenis graviter ar-
diunt, necessitatibus naturæ dolen-
ter inserviunt: & hi sentiunt, quid
spiritus veritatis loquitur in eis.

Quia docet eos terrena despiciere,
& amare cœlestia: mundum negli-
gere, cœlum tota die, ac nocte de-
siderare.

CAPUT V.

De mirabili effectu divini amoris.

1. **B**enedico te Pater cœlestis, Pa-
ter Domini mei Jesu Christi,
quia mei pauperis dignatus es reco-
dari.

O Pater misericordiarum, & De-
us totius consolationis, gratias tibi
ago, qui me indignum omni conse-
latione quandoque tua recreas con-
solatione.

Benedico te semper, & glorifico
cum unigenito Filio tuo, & glorifi-
co, cum unigenito Filio tuo, & Spi-
ritu Sancto Paraclito in secula seculi
lorum.

E
meu
exu
Ta
dis n
meun
2.
amor
ideo
conf
pius
L
& sa
tioni
bene
amar
bilis
3.
omni
cit o
ter o
N
omni
ficit.
A

Eja

Eja Domine Deus amator Sancte
meus, cum tu veneris in cor meum,
exultabunt omnia interiora mea.

*Tu es gloria mea, & exultatio cor-
dis mei. Tu spes mea, & refugium
meum in die tribulationis mee.*

2. Sed quia adhuc debilis sum in
amore, & imperfectus in virtute;
ideo necesse habeo a te consolari, &
confortari: propterea visita me sæ-
pius, & instrue disciplinis sanctis.

Libera me a passionibus malis,
& sana cor meum ab omnibus affec-
tionibus inordinatis: ut sanatus, &
bene purgatus, aptus efficiar ad
amandum, fortis ad patiendum, sta-
bilis ad perseverandum.

3. Magna res est amor, magnum
omnino bonum, quod solum leve fa-
cit omne onerosum, & fert æquali-
ter omne inæquale.

Nam onus sine onere portat, &
omne amarum dulce ac sapidum ef-
ficat.

Amor Jesu nobilis ad magna ope-
randa

randa impellit, & ad desideranda
semper perfectiora excitat.

Amor vult esse sursum, nec ullis
infinis rebus retineri.

Amor vult esse liber, & ab omni
mundana affectione alienus, ne in-
ternus ejus impediatur aspectus, ne
per aliquod commodum temporale
implicationem sustineat, aut per in-
commodum succumbat.

Nihil dulcius est amore, nihil for-
tius, nihil altius, nihil latius, nihil
jucundius, nihil plenius, nec melius
in caelo, & in terra: quia amor ex
Deo natus est, nec potest, nisi in
Deo super omnia creata quiescere.

4. Amans volat, currit & læta-
tur; liber est, & non tenetur.

Dat omnia pro omnibus, & ha-
bet omnia in omnibus; quia in uno
summo super omnia quiescit, ex
quo omne bonum fluit, & procedit.

Non respicit ad dona, sed ad do-
nantem se convertit super omnia
bona.

Amor

Am
super
Am
non r
valet:
latur,
cere a
Val
implet
non a
5. A
dormi
Fat
non co
batur;
ardens
curequ
Si o
vox ch
Mag
est ipse
dicit:
totus n
Amor

Amor modum sæpe nescit, sed
super omnem modum fervescit.

Amor onus non sentit, labores
non reputat, plus affectat, quam
valet: de impossibilitate non cau-
satur, quia cuncta sibi posse, & li-
cere arbitratur.

Valet igitur ad omnia, & multa
implet, & effectui mancipat, ubi
non amans deficit, & jacet.

5. Amor vigilat, & dormiens non
dormitat.

Fatigatus non lassatur, arctatus
non coarctatur, territatus non contur-
batur; sed sicut vivax flamma, &
ardens facula, sursum erumpit, se-
cureque pertransit.

Si quis amat, novit, quid hæc
vox clamet.

Magnus clamor in auribus Dei
est ipse ardens affectus animæ, quæ
dicit: *Deus meus, amor meus. Tu
totus meus, & ego totus tuus.*

O R A T I O.

Pro amore Dei impetrando.

I. **D**ilata me in amore, ut discere
interiori cordis ore degu-
re, quam suave sit amare, &
amore liquefieri, & natare.

Teneat amore, vadens supra
pro nimio fervore, & stupore.

Cantem amoris canticum, sequi
te dilectum meum in altum, deficiam
in laude anima mea, jubilans
amore.

Amem te plusquam me, nec
nisi propter te: & omnes in te:
vere amant te sicut jubet lex
ris lucens ex te.

2. Est amor velox, sincerus, pius
jucundus, & amœnus: fortis,
tius, fidelis, prudens, longanimis,
virilis, & seipsum nunquam quaerens.

Ubi enim seipsum aliquis quaerit
ibi ab amore cadit.

Est amor circumspectus, humilis
& rectus: non mollis, non levis

nec v
castus
ctis l

Est

Præla

Deo

& spe

sibi n

non v

8.

& ad

est di

Op

amara

plecti

ab eo

I. F

Qu

Qu

tatem

avide

de

nec vanis intendens rebus, sobrius, castus, stabilis, quietus, & in cunctis sensibus custoditus.

Est amor subiectus, & obediens Prælati, sibi vilis, & despectus, Deo devotus, & gratificus, fidens & sperans semper in eo, etiam cum sibi non sapit Deus; quia sine dolore non vivitur in amore:

8. Qui non est paratus omnia pati, & ad voluntatem stare dilecti, non est dignus amator appellari.

Oportet amantem omnia dura, & amara propter dilectum libenter amplecti, nec ob contraria accidentia ab eo deflecti.

CAPUT VI.

De probatione veri amoris.

I. **F**ili, non es adhuc fortis, & prudens amator.

Quare Domine?

Quia propter modicam contrarietatem deficis a cœptis, & nimis avide consolationem quæris.

Fortis amator stat in tentationibus, nec callidis credit persuasionibus inimici.

Sicut ei in prosperis placeo, ita nec in adversis displiceo.

2. Prudens amator non tam donum amantis considerat, quam dantis amorem.

Affectum potius attendit, quam censum; & infra dilectum omnino data ponit.

Nobilis amator non quiescit in dono, sed in me super omne donum.

Non est ideo totum perditum, quandoque minus bene de me, vel de Sanctis meis sentis, quam velles.

Affectus illi bonus, & dulcis quem interdum percipis, effectus gratiæ præsentis est, & quidam prægustus patriæ cœlestis: super quo non nimium innitendum, quia vadit & venit.

Certare autem adversus incidentes malos motus animi suggestionemque spernere diaboli, insigne est virtutis, & magni meriti.

3. Non

3. Non ergo te conturbent alienæ phantasiæ, de quacumque materia ingestæ.

Forte serva propositum, & intentionem rectam ad Deum.

Nec est illusio, quod aliquando in excessum subito raperis, & statim ad solitas ineptias cordis reverteris.

Illas enim invite magis pateris, quam agis! & quamdiu despicient, & reniteris, meritum est, & non perditio.

4. Scito, quod antiquus inimicus omnino nititur impedire desiderium tuum in bono, & ab omni exercitio devoto evacuare: a Sanctorum scilicet cultu, a pia Passionis meæ memoria, a peccatorum utili recordatione, a proprii cordis custodia, & a firmo proposito proficiendi in virtute.

Multas malas cogitationes ingerit, ut tædium tibi faciat, & horrorem, ut ab oratione revocet, & lectione sacra.

Displicet ipsi humilis confessio,
& (si posset) a Communione cessare faceret.

Non credas ei, neque cures illum, licet sæpius tibi deceptionis tetenderit laqueos.

Sibi imputa, cum mala ingerit, & immunda. Dicit illi: *Vade inmundus spiritus, erubescere miser, vade inmundus es tu, qui talia inseras auribus meis.*

Discede a me seductor pessime, non habebis in me partem ullam, sed *Iesus mecum erit*, tanquam bellator fortis, & tu stabis confusus.

Malo mori, & omnem pœnam subire, quam tibi consentire.

Tace, & obmutesce, non audiam te amplius, licet plures mihi molitoris molestias: *Dominus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo.*

Si consistant adversum me castra, non timebit cor meum. Dominus adiutor meus, & Redemptor meus.

5. Certa tanquam miles bonus &

& si interdum corruis, resume vires fortiores prioribus, confidens de ampliori mea gratia: & multum præcave a vana complacentia, & superbia.

Propter hoc multi in errorem ducuntur, & in cæcitatem pæne incurabilem quandoque labuntur.

Sit tibi cautelam, & in perpetuam humilitatem, ruina hæc superborum de se stulte præfumentium.

C A P U T VII.

De occultanda gratia, sub humilitatis custodia.

I. **F**ili utilius est tibi, & securius devotionis gratiam abscondere, nec altum te efferre, nec multum inde loqui, neque multum ponderare: sed magis temetipsum despiciere, & tamquam indigno datam timere.

Non est huic affectioni tenacius inhærendum, quæ citius potest mutari in contrarium.

Cogita in gratia, quam miser, & inops esse soles sine gratia.

Nec est in eo tantum spiritualis vitæ profectus, cum consolationis habueris gratiam, sed cum humiliter & abnegate, patienterque tuleris ejus subtractionem: ita, quod ab orationis studio non torpeas, nec reliqua opera tua ex usu facienda, omnino dilabi permittas.

Sed sicut melius potueris, & intellexeris, libenter quod in te est, facias: ne propter ariditatem, seu anxietatem mentis, quam sentis, te totaliter negligas.

2. Multi enim sunt, qui cum non bene eis successerit, statim impatientes fiunt, aut desides.

Non enim semper est in potestate hominis via ejus, sed Dei est dare, & consolari, quando vult, & quantum vult, & cui vult, sicut sibi placuerit, & non amplius.

Quidam incauti propter devotionis gratiam, seipsos destruxerunt: quis plus

plus
runt
men
etum
diciu
Et
quan
grati
Fa
cti,
sibi:
disca
penn
Qu
in vi
toru
sunt,
3.
qui,
volu
si tan
nolue
Ra
regi
Me

plus agere voluerunt, quam potuerunt, non pensantes suæ parvitatæ mensuram, sed magis cordis affectum sequentes, quam rationis iudicium.

Et quia majora præsumpserunt, quam Deo placitum fuit, idcirco gratiam cito perdiderunt.

Facti sunt inopes, & viles relictæ, qui in cœlum posuerunt nidum sibi: ut humilitati, & depauperati, discant non alis suis volare, sed sub pennis meis sperare.

Qui adhuc novi sunt, & imperiti in via Domini, nisi consilio discretorum se regant, faciliter decipi possunt, & eludi.

3. Quod si suum sentire magis sequi, quam aliis exercitatis credere volunt, erit eis periculosus exitus, si tamen retrahi a proprio conceptu noluerint.

Raro sibiipsis sapientes ab aliis regi humiliter patiuntur.

Melius est sapere modicum cum

humilitate; & parva intelligentia, quam magni scientiarum thesauri cum vana complacentia.

Melius est tibi minus habere, quam multum, unde posses superbire.

Non satis discrete agit, qui totum lætitiæ tradit, obliviscens præstigiæ inopiæ suæ, & casti timoris Domini, qui timet gratiam oblata amittere.

Nec etiam satis virtuose sapit, qui tempore adversitatis, & cujusque gravitatis, nimis se desperate gerit, & minus fidenter de me, quam oportet, recogitat ac sentit.

4. Qui tempore pacis nimis securus esse voluerit, sæpe tempore belli nimis dejectus, & formidolosus reperietur.

Si scires semper humilis, & modestus in te permanere, nec non spiritum tuum bene moderare, & regere, non incideres tam cito in periculum, & offensam.

Concilium bonum est, ut fervoris

spiritu concepto mediteris, quid futurum sit abscedente lumine.

Quod dum contigerit, recogita: & denuo lucem posse reverti, quam ad cautelam tibi, mihi autem ad gloriam, ad tempus subtraxi.

5. Utilior est sæpe talis probatio, quam si semper prospera pro tua haberes voluntate.

Nam merita non sunt ex hoc estimanda, si quis plures visiones, aut consolationes habeat; vel si peritus sit in Scripturis, aut in altiori ponatur gradu.

Sed si vera fuerit humilitate fundatus, & divina charitate repletus, si Dei honorem pure, & integre semper quærat: si seipsum nihil reputet: & in veritate despiciat, atque ab aliis etiam despici, & humiliari magis gaudeat, quam honorari.

CAPUT VIII.

De vili æstimatione sui ipsius, in oculis Dei.

1. **L**oquar ad Dominum meum, cum sim pulvis, & cinis. Si me amplius reputavero, ecce tu stas contra me: & dicunt testimonium verum iniquitates meæ, nec possum contradicere.

Si autem me vilificavero, & ad nihilum redegero, & ab omni propria reputatione defecero, atque (sicut sum) pulverizavero, erit mihi propitia gratia tua, & vicina cordi meo lux tua: & omnis æstimatio quantulacumque minima in valle nihilitatis meæ submergetur, & peribit in æternum.

Ibi ostendis me mihi, quid sum, quid fui, & quo deveni: quia nihil sum, & nescivi.

Si mihi ipsi relinquor, ecce nihil, & tota infirmitas: si autem subito me respexeris, statim fortis efficior, & novo repleor gaudio. Et

Et mirum valde, quod sic repente sublevor, & tam benigne a te complector, qui proprio pondere semper ad ima feror.

2. Facit hoc amor tuus, gratis præveniens me, & in tam multis subveniens necessitatibus, a gravibus quoque custodiens me periculis, & ab innumeris (ut vere dicam) eripiens malis.

Me siquidem male amando, me perdidisti, & te solum quærendo, & pure amando, me, & te pariter inveni, atque ex amore profundius ad nihilum me redegit.

Quia tu, o dulcissime, facis mecum supra meritum omne, & supra id, quam audeo sperare, vel rogare.

3. Benedictus sit Deus meus; quia licet ego omnibus bonis sim indignus, tua tamen nobilitas, & infinita bonitas nunquam cessat benefacere, etiam ingratis, & longe a te averfis.

Converte nos ad te, ut simus grati,
ti,

ti, humiles, & devoti, quia salus
nostra tu es, virtus, & fortitudo
nostra.

CAPUT IX.

*Quod omnia ad Deum, sicut ad
finem ultimum, sunt referenda.*

1. **F**ili, ego debeo esse finis tuus
supremus, & ultimus, si ve-
re desideras esse beatus.

Ex hac intentione purificabitur af-
fectus tuus, sæpius ad seipsum, &
ad creaturas male incurvatus.

Nam si teipsum in aliquo quæris,
statim in te deficis, & arescis.

Omnia ergo ad me principaliter
referas, quia ego sum, qui omnia
dedi.

Sic singula considera, sicut ex
summo bono manantia: & ideo ad
me tanquam ad suam originem cur-
cta sunt reducenda.

2. Ex me pusillus, & magnus,
pauper, & dives tanquam ex fonte
vivo aquam vivam hauriunt: & qui
mibi

mibi
grati

Q
riari,
lecta
dio,

sed n
gusti

Ni
debe

attrib
quo

Eg
bere

ne g
3.

glori
Et

vera
dia,

priva
V

ritas
res.

Si

mibi sponte, & libere deserviunt, gratiam pro gratia accipient.

Qui autem extra me voluerit gloriari, vel in aliquo bono privato delectari, non stabilietur in vero gaudio, neque in corde suo dilatabitur, sed multipliciter impediatur, & angustabitur.

Nihil ergo tibi de bono adscribere debes, nec alicui homini virtutem attribuas: sed totum da Deo, sine quo nihil habet homo.

Ego totum dedi, ego totum te habere volo: & cum magna districtione gratiarum actiones requiro.

3. Hæc est veritas, qua fugatur gloriæ vanitas.

Et si intraverit cœlestis gratia, & vera charitas, non erit aliqua invidia, nec contractio cordis, neque privatus amor occupabit.

Vincit enim omnia divina charitas, & dilatat omnes animæ vires.

Si recte sapis, in me solo gaudebis,

bis, in me solo sperabis: quia nemo bonus, nisi solus Deus, qui est super omnia laudandus, & in omnibus benedicendus.

CAPUT X.

Quod spreto mundo dulce est servire Deo.

I. **N**unc iterum loquar Domine, & non filebo; dicam in auribus Dei mei, Domini mei, & Regis mei, qui est in excelsis.

O quam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abscondisti timentibus te! Sed quid es amantibus? quid toto corde tibi fervientibus?

Vere ineffabilis dulcedo, contemplationis tuæ, quam largiris amantibus te.

In hoc maxime ostendisti mihi dulcedinem charitatis tuæ, quia cum non essem, fecisti me: & cum errarem longe a te, reduxisti me: ut servirem tibi; & præcepisti, ut diligam te.

2. O fons amoris perpetui, quid dicam de te?

Quomodo potero tui oblivisci, qui mei dignatus es recordari, etiam postquam contabui, & perii?

Fecisti ultra omnem spem misericordiam cum servo tuo, & ultra omne meritum gratiam, & amicitiam exhibuisti.

Quid retribuam tibi pro gratia ista? Non enim omnibus datum est, ut omnibus abdicatis seculo renuntient, & monasticam vitam assument.

Numquid magnum est, ut tibi serviam, cui omnis creatura servire tenetur?

Non magnum mihi videri debet servire tibi; sed hoc potius magnum mihi, & mirandum apparet, quod tam pauperem, & indignum dignaris in servum recipere, & dilectis tuis adunare.

3. Ecce omnia tua sunt, quæ habeo, & unde tibi servio.

Ve-

Verumtamen vice versa, tu mihi magis servis, quam ego tibi.

Ecce cœlum, & terra, quæ in ministerium hominis creasti, præstita sunt, & faciunt quotidie quæcumque mandasti.

Et hoc parum est, quin etiam Angelos in ministerium hominis ordinasti.

Transcendit autem hæc omnia, quia tu ipse homini servire dignatus es, & teipsum daturum ei promissisti.

4. Quid dabo tibi pro omnibus istis millibus bonis? Utinam possem tibi servire cunctis diebus vitæ meæ!

Utinam vel uno die dignum servitium exhibere sufficerem!

Vere tu es dignus omni servitio, omni honore, & laude æterna.

Vere Dominus meus es, & ego pauper servus tuus, qui totis viribus teneor tibi servire, nec unquam in laudibus tuis debeo fastidire.

Sic

Sic volo, sic desidero: & quid-
quid mihi deest, tu digneris sup-
plere.

5. Magnus honor, magna gloria
tibi servire: & omnia propter te
contemnere.

Habebunt enim gratiam magnam,
qui sponte se subjecerint tuæ sanctif-
simæ servituti.

Invenient suavissimam Spiritus
sancti consolationem, qui pro amore
tuo omnem carnalem abjecerint de-
lectationem.

Consequentur magnam mentis li-
bertatem, qui arctam pro nomine
tuo ingrediuntur viam, & omnem
mundanam neglexerint curam.

6. O grata, & jucunda Dei servi-
tus, qua homo veraciter efficitur li-
ber, & sanctus!

O sacer status religiosi famulatus,
qui hominem Angelis reddit æqua-
lem, Deo placabilem, Dæmonibus
terribilem, & cunctis fidelibus com-
mendabilem!

O am

O amplectendum & semper optandum servitium, quo summum promeretur bonum, & gaudium acquiritur sine fine mansurum.

CAPUT XI.

Quod desideria cordis examinanda sunt, & ponderanda.

I. **F**ili, oportet te adhuc multa addiscere, quæ necdum benedidicisti.

Quæ sunt hæc, Domine?

Ut desiderium tuum ponas totaliter secundum beneplacitum meum: & tui ipsius amator non sis, sed mee voluntatis cupidus æmulator.

Desideria te sæpius accendant, & vehementer impellunt: sed considera, an propter honorem meum, an propter tuum commodum magis movearis.

Si ego sum in causa, bene contentus eris, quomocunque ordinaro: si autem de proprio quæsitum aliquid latet, ecce, hoc est, quod te impedit, & gravat.

2. Ca.

2. Cave ergo, ne nimium innitaris super desiderio præconcepto, me non consulto: ne forte postea poeniteat, aut displiceat, quod primo placuit, & quasi pro meliore zelasti.

Non enim omnis affectio, quæ videtur bona, statim est sequenda: sed neque omnis contraria affectio ad primum fugienda.

Expedit interdum refrænatione uti, etiam in bonis studiis, & desideriis: ne per importunitatem mentis distractionem incurras; ne aliis per indisciplinationem scandalum generes; vel etiam per resistantiam aliorum subito turberis, & corruas.

3. Interdum vero oportet violentia uti; & viriliter appetitui sensitivo contraire, nec advertere, quid velit caro, & quid non velit: sed hoc magis fatagere, ut subjecta sit etiam nolens spiritui.

Et tamdiu castigari debet, & cogi servituti subesse, donec parata sit ad omnia

omnia, paucisque contentari dicat,
& simplicibus delectari, nec contra
aliquod inconueniens mullitare.

CAPUT XII.

*De informatione patientiæ, & in-
mine aduersus concupiscentias.*

1. **D**omine Deus, ut audio, pa-
tientia mihi valde necessaria
est: multa enim in hac vita accidunt
contraria.

Nam qualitercunque ordinaverit
de pace mea, non potest esse sine
bello, & dolore vita mea.

Ita est, fili. Non volo te autem
talem quærere pacem, quæ tentatio-
nibus careat, aut contraria non sen-
tiant.

Sed tunc etiam æstima te pacem
invenisse, cum fueris variis tribula-
tionibus exercitatus, & in multis
contrarietatibus probatus.

2. Si dixeris te non posse multa
pati, quomodo tunc sustinebis ignem
Purgatorii?

De duobus malis minus est semper eligendum.

Ut ergo æterna futura supplicia possis evadere, mala præsentia studeas pro Deo æquanimiter tolerare.

An putas, quod homines seculi hujus, nihil, vel parum patiantur? Nec hoc invenies, etiamsi delicatissimos quæsieris.

Sed habent multas delectationes, & proprias sequuntur voluntates: ideoque parum ponderant suas tribulationes.

3. Esto ita fit, ut habeant quidquid voluerint: sed quamdiu putas durabit?

Ecce, quemadmodum fumus deficient abundantes in seculo, & nulla erit recordatio præteritorum gaudiorum.

Sed cum adhuc vivunt, non sine amaritudine, & tædio, ac timore in eis quiescunt.

Ex eadem namque re, unde sibi delectationem concipiunt, inde do-

K

loris

loris pœnam frequenter recipiunt. Juste illis fit; ut, quia inordinate delectationes quærunt & sequuntur, non sine amaritudine, & confusionibus eas expleant.

4. O quam breves, quam falsas, quam inordinatæ, & turpes omnes sunt?

Verumtamen præ ebrietate, & cæcitate non intelligunt: sed velut muta animalia propter modicum corruptibilis vitæ delectamentum mortem animæ incurrunt.

Tu ergo fili, post concupiscentias tuas non eas, Et a voluntate tua auertere. Delectare in Domino, Et dabo tibi petitiones cordis tui.

Etenim si veraciter vis delectari & abundantius a me consolari: esse in contemptu omnium mundanorum, & in abscissione omnium inordinatarum delectationum erit benedictio tua, & copiosa tibi reddetur consolatio.

Et quanto te plus ab omni creatura

turarum solatio subtraxeris, tanto in me suaviores, & potentiores consolationes invenies.

Sed primo non sine quadam tristitia, & labore certaminis ad has pertinges.

Obstet inolita consuetudo, sed meliori consuetudine devincetur,

Remurmurabit caro: sed fervore spiritus frænabitur.

Instigabit, & exacerbabit te serpens antiquus, sed oratione fugabitur: insuper & labore utili aditus ei magnus obstruetur.

CAPUT XIII.

De obedientia humilis subditi ad exemplum Jesu Christi.

I. **F**ili, qui se subtrahere nititur ab obedientia, ipse se subtrahit a gratia: & qui quærit habere privata, amittit communia.

Qui non libenter, & sponte suo superiori se subdit, signum est, quod caro sua necdum perfecte sibi obedit,

dit, sed sæpe recalcitrat, & remurmurat.

Disce ergo celeriter superiori tuo te submittere, si carnem propriam optas subjugare.

Citius namque exterior vincitur inimicus, si interior homo non fuerit devastatus.

Non est molestior, & pejor animæ hostis, quam tu ipsi tibi, non bene concordans spiritui,

Oportet omnino verum te assumere tui ipsius contemptum, si vis prævalere adversus carnem, & sanguinem.

Quia adhuc nimis inordinate te diligis, ideo plene te resignare aliorum voluntati trepidas.

2. Sed quid magnum, si tu, qui pulvis es, & nihil, propter Deum te homini subdis: quando ego omnipotens, & altissimus, qui cuncta creavi ex nihilo, me homini propter te humiliter subjeci?

Factus sum omnium humillimus,
& infimus, ut tuam superbiam mea
humilitate vinceret.

Disce obtemperare pulvis: Disce
te humiliare terra, & limus, & sub
omnium pedibus incurvare.

Disce voluntates tuas frangere, &
ad omnem subjectionem te dare.

3. Exardesce contra te, ne patia-
ris tumorem in te vivere: sed ita
subjectum, & parvulum te exhibe,
ut omnes super te ambulare possint,
& sicut lutum platearum conculca-
re. Quid habes homo inanis con-
queri?

Quid, fordide peccator, potes
contradicere exprobrantibus tibi, qui
toties Deum offendisti, & infer-
num multoties meruisti?

Sed pepercit tibi oculus meus,
quia pretiosa fuit anima tua in con-
spectu meo: ut cognosceres dilectio-
nem meam, & gratus semper bene-
ficiis meis existeres: & ut ad ve-
ram subjectionem, & humilitatem te

jugitur dares, patienterque proprium contemptum ferres.

CAPUT XIV.

De occultis Dei judiciis considerandis, ne extollamur in bonis.

1. **I**ntonas super me judicia tua Domine, & timore, ac tremore concutis omnia ossa mea, & exprovescit anima mea valde.

Sto attonitus, & considero; quia coeli non sunt mundi in conspectu tuo.

Si in Angelis reperisti pravitatem, nec tamen pepercisti, quid fiet de me?

Cediderunt stellæ de cœlo, & ego pulvis quid præsumo?

Quorum opera videbantur laudabilia, ceciderunt ad infima: & qui comedebant panem Angelorum, videri sibi quis delectari porcorum.

2. Nulla est ergo sanctitas, si manus tuam Domine subtrahas.

Nulla prodest sapientia, si gubernare desistas.

Nul-

Nulla juvat fortitudo, si conser-
vare desinas.

Nulla secura castitas; si eam non
protegas.

Nulla propria prodest custodia, si
non adsit sacra tua vigilantia.

Nam relictī mergimur, & peri-
mus: visitati vero erigimur, & vi-
vimus.

Instabiles quippe sumus, sed per
te confirmamur: tepescimus, sed a
te accendimur.

3. O quam humiliter, & abjecte
mihi de meipso sentiendum est!
quam nihili pendendum, si quid bo-
ni videar habere!

O quam profunde me submittere
debeo sub abyssalibus judiciis tuis
Domine: ubi nihil aliud me esse in-
venio, quam nihil, & nihil!

O pondus immensum! o pelagus
intransmeabile: ubi de me nihil re-
perio, quam in toto nihil!

Ubi est ergo latebra gloriæ? ubi
confidentia de virtute concepta?

Absorpta est omnis gloriatio vana
in profunditate iudiciorum tuorum
super me.

4. Quid est omnis caro in conspe-
ctu tuo?

*Nunquid gloriabitur lutum contra
formantem se?*

Quomodo potest erigi vaniloquus
cujus cor in veritate subiectum est
Deo?

Non eum totus mundus erigat,
quem veritas sibi subiecit; nec om-
nium laudantium ore movebitur, qui
totam spem suam in Deo firmavit.

Nam & ipsi, qui loquuntur; ecce
omnes nihil; deficient enim cum
sonitu verborum: *Veritas autem Do-
mini manet in æternum.*

CAPUT XV.

*Qualiter standum sit, ac dicendum, in
omni re desiderabili.*

1. **F**ili, sic dicas in omni re: *Do-
mine, si tibi placitum fuerit
fiat hoc ita.*

Domine, si fuerit honor tuus, fiat hoc in nomine tuo.

Domine, si mihi videris expedire, & utile esse probaveris; tunc dona mihi hoc uti ad honorem tuum.

Sed si mihi nocivum fore cognoveris, nec animæ meæ salutis prodesse, aufer a me tale desiderium.

Non enim omne desiderium est a Spiritu sancto, etiamsi homini videatur rectum, & bonum.

Difficile est, pro vero judicare, utrum spiritus bonus, an alienus te impellat ad desiderandum hoc, vel illud: an etiam ex proprio movearis spiritu.

Multi in fine sunt decepti, qui primo bono spiritu videbantur inducti.

2. Igitur semper cum timore Dei, & cordis humilitate desiderandum est, & petendum, quidquid desiderabile menti occurrit: maximeque cum propria resignatione mihi totum committendum est, atque dicendum:

Domine, tu scis qualiter melius est: fiat hoc, vel illud, sicut volueris.

Da quod vis, & quantum vis, & quando vis.

Fac mecum sicut scis, & sicut tibi magis placuerit, & major honor fuerit.

Pone me ubi vis, & libere age mecum in omnibus.

In manu tua sum; gyra, & reuolue me per circuitum.

En seruus tuus ego, paratus ad omnia: quoniam non desidero mihi vivere, sed tibi; utinam digne & perfecte.

ORATIO.

Pro beneplacito Dei perficiendo.

I. **C**oncede mihi benignissime Iesu gratiam tuam, ut mecum usque in finem perseveret.

Da mihi hoc semper desiderare & velle, quod tibi magis acceptum est & charius placet.

Tua

Tua voluntas mea fit: & mea voluntas tuam semper sequatur, & optime ei concordet.

Sit mihi unum velle, & nolle tecum: nec aliud posse, velle, aut nolle, nisi quod tu vis, & nolis.

2. Da mihi omnibus mori, quæ in mundo sunt: & propter te amare contemni, & nesciri in hoc seculo.

Da mihi super omnia desiderata in te requiescere, & cor meum in te pacificare.

Tu vera pax cordis, tu sola requies: extra te omnia sunt dura, & inquietata: *In hac pace in idipsum, hoc est, in te uno summo æterno bono, dormiam, & requiescam.*

CAPUT XVI.

Quod verum solatium in solo Deo est querendum.

I. **Q**uidquid desiderare possum, vel cogitare ad solatium meum, non hic expecto, sed in posterum.

Quod si omnia solatia mundi solus

Ius haberem, & omnibus delictis
frui possem, certum est, quod diu
durare non possent.

Unde non poteris anima mea ple-
ne consolari, nec perfecte recreari,
nisi in Deo consolatore pauperum, &
susceptore humilium.

Expecta modicum anima mea, ex-
pecta Divinum promissum, & habe-
bis abundantiam omnium in coelo.

Si nimis inordinate ista appeti-
praesentia, perdes aeterna, & coele-
stia.

Sint temporalia in usu, aeterna in
desiderio.

Non potes aliquo bono temporalium
fatiari, quia ad haec fruenda non es
creata.

2. Etiam si omnia creata haberes
bona, non posses esse felix, & bea-
ta: sed in Deo, qui cuncta creavit
tota beatitudo tua, & felicitas con-
sistit.

Non qualis videtur, & laudatur a
stultis mundi amatoribus; sed qua-
lem

lem expectant boni Christi fideles,
& prægustant interdum spirituales
ac mundi corde, quorum conversa-
tio est in coelis.

Parum est, & breve omne huma-
num solatium.

Beatum, & verum solatium, quod
intus a veritate percipitur.

Devotus homo ubique secum fert
consolatorem suum Jesum, & dicit
ad eum: *Adesto mihi Domine Jezu*
in omni loco, & tempore.

Hæc mihi sit consolatio, liben-
ter velle carere omni humano so-
latio.

Et si tua defuerit consolatio, sit
mihi tua voluntas, & iusta proba-
tio, pro summo solatio.

Non enim in perpetuum irasceris,
neque in æternum comminaberis.

CAPUT XVII.

Quod omnis sollicitudo in Deo statuenda.

Fili, sine me tecum agere, quod
volo, ego scio, quid expedit.

L

Tu

Tu cogitas sicut homo, tu sentis in multis, sicut humanus suadet affectus.

Domine verum est, quod dicis. Major est sollicitudo tua pro me quam omnis cura, quam ego gerere possum pro me.

Nimis enim casualiter stat, qui non projicit omnem sollicitudinem suam in te.

Domine, dummodo voluntas mea recta, & firma ad te permaneat, fac de me, quidquid tibi placuerit.

Non enim potest esse nisi bonum, quidquid de me feceris.

2. Si me vis esse in tenebris, sis benedictus: & si me vis esse in luce, sis iterum benedictus. Si me dignaris consolari, sis benedictus: & si me vis tribulari, sis æque semper benedictus.

Fili, sic oportet te stare, si mecum desideras ambulare.

Ita promptus esse debes ad patientiam, sicut ad gaudendum.

Ita libenter debes esse inops, & pauper, sicut plenus, & dives.

3. Domine, libenter patiar pro te, quidquid volueris venire super me.

Indifferenter volo de manu tua bonum & malum, dulce & amarum, lætum & triste suscipere, & pro omnibus mihi contingentibus gratias agere.

Custodi me ab omni peccato, Et non timebo mortem, nec infernum.

Dummodo in æternum me non projicias, nec deleas de libro vitæ; non mihi nocebit, quidquid venerit tribulationis super me.

C A P U T XVIII.

Quod temporales miseriæ, exemplo Christi, æquanimitèr sunt ferendæ.

1. **F**ili, ego descendi de cœlo pro tua salute: suscepi tuas miseras non necessitate, sed charitate trahente: ut patientiam disceres, & temporales miseras non indignanter terres.

L 2

Nam

Nam ab hora ortus mei, usque ad exitum in Cruce, non defuit mihi tolerantia doloris.

Defectum rerum temporalium magnum habui: multas querimoniae de me frequenter audiui: confusiones, & opprobria benigne sustinui: pro beneficiis ingratitude recepi, pro miraculis blasphemias, pro doctrina reprehensiones.

2. Domine, quia tu patiens fuisti in vita tua, in hoc maxime, impledo præceptum Patris tui; dignum est, ut ego miserrimus peccator secundum voluntatem tuam patienter me sustineam: & donec ipse volueris, onus corruptibilis vitæ, pro salute mea portem.

Nam etsi onerosa sentitur præfata vita, facta est tamen jam per gratiam tuam valde meritoria, atque exemplo tuo, & Sanctorum tuorum vestigiis infirmis tolerabilior, & cherior.

Sed & multo magis consolatoria, quam

quam olim in Lege veteri fuerat, cum porta cæli clausa persisteret: & obscurior etiam via ad cœlum videbatur, quando tam pauci regnum cœlorum quærere curabant.

Sed neque qui tunc iusti erant, & salvandi, ante Passionem tuam, & sacræ mortis debitum cœleste regnum poterant introire.

3. O quantas tibi gratias teneor referre, quod viam rectam, & bonam dignatus es mihi, & cunctis fidelibus, ad æternum regnum tuum ostendere:

Nam vita tua, via nostra: & per sanctam patientiam ambulamus ad te, qui es corona nostra.

Nisi tu nos præcessisses, & docuisses, quis sequi curaret;

Heu, quanti longe, retroque manerent, nisi tua præclara exempla inspicerent.

Ecce, adhuc tepescimus auditis tot signis tuis, & doctrinis: quid fieret,

fieret, si tantum lumen ad sequendum te non haberemus?

CAPUT XIX.

De tolerantia injuriarum, & quis verus patiens probetur.

I. **Q**uid est, quod loqueris, fili? Cessa conqueri, considera mea, & aliorum Sanctorum passiones. Nondum usque ad sanguinem resististi.

Parum est, quod tu pateris, in comparatione eorum, qui tam multa passi sunt, tam fortiter tentati, tam graviter tribulati, tam multipliciter probati, & exercitati.

Oportet te igitur aliorum graviora ad mentem reducere, ut levius feras tua minima.

Et si tibi minima non videntur, vide, ne & hoc tua faciat impatientia.

Sive tamen parva, sive magna sint, stude cuncta patienter sufferre.

2. Quanto melius ad patiendum te disponis, tanto sapientius agis, &

& amplius promereris, feres quoque
levius animo & usu ad hoc non se-
gniter paratis.

Nec dicas: Non valeo hæc ab
homine tali pati, nec hujuscemodi
mihi patienda sunt: grave enim in-
tulit damnum, & impropert mihi,
quæ nunquam cogitaveram: sed ab
alio libenter patiar, sicut patienda
videro.

Insipiens est talis cogitatio, quæ
virtutem patientiæ non considerat,
nec a quo coronanda erit, sed ma-
gis personas, & offensas sibi illatas
perpendit.

3. Non est verus patiens, qui pati
non vult, nisi quantum sibi visum
fuerit, & a quo sibi placuerit.

Verus autem patiens non atten-
dit a quo homine, utrum a Prælato
suo, an ab aliquo æquali, aut infe-
riori: ntrum a bono, & sancto vi-
ro, vel a perverso, aut indigno ex-
erceatur.

Sed indifferenter ab omni crea-
tura

tura quantumcumque, & quotiescumque ei aliquid acciderit, totum hoc de manu Dei gratanter accipit, & ingens lucrum reputat; quia nihil apud Deum, quantumlibet parvum, pro Deo tamen passum, poterit sine merito transire.

4. Esto itaque expeditus ad pugnam, si vis habere victoriam.

Sine certamine non potes venire ad patientiæ coronam.

Si pati non vis, recusas coronari.

Si autem coronari desideras, certa viriliter, sustine patienter.

Sine labore non tenditur ad requiem: nec sine pugna pervenitur ad victoriam.

Fiat Domine, mihi possibile per gratiam, quod mihi impossibile videtur per naturam.

Tu scis, quod modicum possum pati, & quod cito dejicior levi exurgente adversitate.

Efficiatur mihi quælibet exercitatio tribulationis pro nomine tuo amabilis,

bilis,
xari p
meæ.

De co

I. C

Domin

Sæp

cit, &

Prop

cum m

mihi a

Valo

unde g

Et d

tum,

nonnu

flatu.

2. V

meam

notam

Mise

infigar

quequ

bilis, & optabilis; nam pati, & vexari pro te, valde salubre est animæ meæ.

CAPUT XX.

*De confessione propriæ infirmitatis,
& hujus vitæ miseris.*

I. Confitebor adversum me injustitiam meam: confitebor tibi Domine infirmitatem meam.

Sæpe parva res est, quæ me dejicit, & contristat.

Propono me fortiter acturum: sed cum modica tentatio venerit, magna mihi angustia fit.

Valde vilis quandoque res est, unde gravis tenatio provenit.

Et dum puto me aliquantulum tutum, cum non sentio, invenio, me nonnunquam pæne devictum ex levi flatu.

2. Vide ergo Domine humilitatem meam, & fragilitatem tibi undique notam.

Miserere, & eripe me de luto, ut non infigar, nec permaneam dejectus usquequaque.

Hoc est, quod me frequenter re-
verberat, & coram te confundit;
quod tam labilis sum, & infirmus
ad resistendum passionibus.

Et si non omnino ad consensio-
nem, tamen mihi etiam molesta, &
gravis est earum insectatio, & tæ-
det valde sic quodidie vivere in lite.

Ex hinc nota mihi fit infirmitas
mea: quia multo facilius irruunt abo-
minandæ semper phantasiæ, quam
discedunt.

3. Utinam, fortissime Deus Israel
zelator animarum fidelium, respicias
servi tui laborem, & dolorem, affli-
ctasque illi in omnibus, ad quæcum-
que perrexerit.

Robora me cœlesti fortitudine, ne
vetus homo, misera caro spiritui nec-
dum plene subjecta prævaleat domi-
nari; adversus quam certare oportet
bit, quamdiu spiratur in hac miser-
rime vita.

Heu qualis est hæc vita, ubi non
defunt

defunt tribulationes & miseræ; ubi plena laqueis, & hostibus sunt omnia!

Nam una tribulatione, seu tentatione recedente, alia accedit: sed & priore adhuc durante conflictu, alii plures superveniunt, & insperate.

4. Et quomodo potest amari vita tantas habens amaritudines; tot subiecta calamitatibus, & miseriis?

Quomodo etiam dicitur vita, tot generans mortes, & pestes?

Et tamen amatur, & delectari in ea a multis quæritur.

Reprehenditur frequenter mundus, quod fallax sit, & vanus, nec tamen facile relinquitur, quia concupiscentiæ carnis nimis dominantur.

Sed alia trahunt ad amandum, alia ad contemnendum.

Trahunt ad amorem mundi desiderium carnis, desiderium oculorum, & superbia vitæ: sed poenæ, ac miseræ juste ea sequentes odium mundi pariunt, & tædium,

5. Sed vincit (proh dolor) delictatio prava mentem mundo deditam, & esse sub sensibus delicias reputat: quia Dei suavitatem, & internam virtutis amœnitatem nec vidit, nec gustavit.

Qui autem mundum perfecte contemnunt, & Deo vivere sub sancta disciplina student, isti Divinam dulcedinem, veris abrenunciatoribus promissam non ignorant: & quam graviter mundus errat, & varie fallitur, clarius vident.

CAPUT XXI.

Quod in Deo super omnia bona, & dona requiescendum est.

1. **S**uper omnia, & in omnibus, requiesces anima mea in Domino semper, quia ipse est Sanctorum æterna requies.

Da mihi, dulcissime, & amantissime Jesu, in te super omnem creaturam requiescere; super omnem salutem & pulchritudinem; super om-

nem

nem gloriam, & honorem; super omnem potentiam, & dignitatem; super omnem scientiam, & subtilitatem; super omnes divitias, & artes; super omnem lætitiã, & exultationem, super omnem famam, & laudem; super omnem suavitatem, & consolationem; super omnem spem, & promissionem; super omne meritum, & desiderium; super omnia dona, & munera, quæ potes dare, & infundere; super omne gaudium, & jubilationem, quam potest mens capere, & sentire. Denique super omnes Angelos, & Archangelos, & super omnem exercitum cœli: super omnia visibilia, & invisibilia, & super omne, quod tu Deus meus non es.

2. Quia tu Domine Deus meus, super omnia optimus es: tu solus potentissimus: tu solus sufficientissimus, & plenissimus: tu solus suavissimus, & solatiofissimus: tu solus pulcherimus, & amantissimus: tu solus

nobilissimus, & gloriosissimus super omnia: in quo cuncta bona simul, & perfecte sunt, & semper fuerunt, & erunt.

Atque ideo minus est, & insufficientis, quidquid præter te ipsum mihi donas, aut de te ipso revelas, vel promittis, te non viso, nec plene adepto:

Quoniam quidem non potest cor meum veraciter requiescere, neque totaliter contentari, nisi in te requiescat, & omnia dona, omnemque creaturam transcendat.

3. O mi dilectissime sponse Jesu Christe, amator purissime, dominator universæ creaturæ: quis mihi det pennas veræ libertatis ad volandum, & pausandum in te?

O quando ad plenum dabitur mihi vacare, & videre, quam suavis es Domine Deus meus?

Quando ad plenum me recolligam in te, ut præ amore tuo non sentiam me? sed te solum supra omnem

sen-

sensum, & modum, in modo non omnibus noto?

Nunc autem frequenter gemo, & infelicitatem meam cum dolore porto.

Quia multa mala in hac valle miseriarum occurrunt, quæ me sæpius conturbant, contristant, & obnubilant: sæpius impediunt, & distrahunt, alliciunt, & implicant, ne liberum habeam accessum ad te, ne jucundis fruam amplexibus præsto semper beatis spiritibus.

Moveat te suspirium meum, & desolatio multiplex in terra.

4. O Jesu splendor æternæ gloriæ, solamen peregrinantis animæ? apud te est os meum sine voce, & silentium meum loquitur tibi.

Usquequo tardat venire Dominus meus?

Veniat ad me pauperculum suum, & lætum faciat. Mittat manum suam, & miserum eripiat de omni angustia.

Ve-

Veni, veni: quia sine te nulla erit læta dies, aut hora, quia tu lætitia mea: & sine te vacua est mensa mea.

Miser sum, & quodammodo incarceratus, & compedibus gravatus: donec luce præsentia tua mereficias, ac libertati dones, vultumque amicabilem demonstres.

5. Quærant alii pro te aliud, quodcumque libuerit: mihi aliud interim nil placet, nec placebit, nisi tu Deus meus, spes mea, salus æterna.

Non reticebo, nec deprecari cessabo: donec gratia tua revertatur, mihi que intus loquaris.

Ecce adsum. Ecce ego ad te, quia invocasti me. Lachrymæ tuæ, & desiderium animæ tuæ, humiliatio tua, & contritio cordis inclinauerunt me, & adduxerunt ad te.

6. Et dixi, Domine, vocavi te, & desideravi te frui, paratus omnia respuere propter te.

Tu enim prior excitasti me, ut quærerem te.

Sis
fecisti
tuo,
ricord

Qui
tuus
ante t
quitat

Non
mirab
Sur

cia ve
unive

Lau
Sapier
os m
creata

De

1. A
me at
Da

Sis

Sis ergo benedictus Domine, qui fecisti hanc bonitatem cum seruo tuo, secundum multitudinem misericordiae tuae.

Quid habet ultra dicere servus tuus eoram te, nisi ut humiliet se ante te, memor semper propriae iniquitatis, & vilitatis?

Non enim est similis tui in cunctis mirabilibus caeli & terrae.

Sunt opera tua bona valde, iudicia vera, & prudentia tua reguntur universa.

Laus ergo tibi, & gloria, Patris Sapiaentia: te laudet, & benedicat os meum, anima mea, & cuncta creata simul.

CAPUT XXII.

De recordatione multiplicium beneficiorum Dei.

Aperi Domine cor meum in lege tua, & in praecipis tuis doce me ambulare.

Da mihi intelligere voluntatem tuam:

tuam: & cum magna reverentia, ac diligenti consideratione beneficia tua tam in generali quam in speciali memorari: ut digne tibi ex hoc valeam gratias referre.

Verum scio, & confiteor, nec pro minimo puncto me posse debitas gratiarum actiones persolvere.

Minor ego sum omnibus bonis mihi præstitis: & cum tuam nobilitatem attendo, deficit præ magnitudine spiritus meus.

2. Omnia, quæ in anima habemus, & corpore, & quæcumque exterius, vel interius, naturaliter, vel supernaturaliter possidemus, tua sunt beneficia: & te beneficum, pium, ac bonum commendant, a quo bona cuncta accepimus.

Etsi alius plura, alius pauciora accepit; omnia tamen tua sunt: & sine te nec minimum potest haberi.

Ille, qui majora accepit, non potest merito suo gloriari, neque super alios extolli, nec minori insultare.

tare:
qui fi
tiande

Et
mat,

tior e

Qu

tristar

ferre,

potius

maxim

ter,

fonar

giris.

On

es lau

Tu

expec

ampli

tuum

singu

4.

magn

multa

cund

tare

tare: quia ille major, & melior, qui sibi minus adscribit & in regratiando humilior est, atque devotior.

Et qui omnibus viliorem se existimat, & indigniorem se judicat, aptior est ad percipienda majora.

Qui autem pauciora accepit, contristari non debet: nec indignanter ferre, neque ditiori invidere; sed te potius attendere, & tuam bonitatem maxime laudare, quod tam affluenter, tam gratis, & libenter sine personarum acceptione tua munera largiris.

Omnia ex te, & ideo in omnibus es laudandus.

Tu scis, quid unicuique donari expediat, & cur iste minus, & ille amplius habeat: non nostrum, sed tuum est, hoc discernere, apud quem singulorum definita sunt merita.

4. Unde, Domine Deus, pro magno etiam reputo beneficio, non multa habere, unde exterius, & secundum homines laus, & gloria apparet:

paret: ita ut considerata quis paupertate, & vilitate personæ suæ, non modo gravitatem, aut tristitiam, vel dejectionem inde concipiat, sed potius consolationem, & hilaritatem magnam: quia tu Deus pauperes, & humiles, atque huic mundo despectos tibi elegisti in familiares, & domesticos.

Testes sunt Apostoli tui, quos *Principes super omnem terram constituisti.*

Fuerunt tamen sine querela conversati in mundo, tam humiles, & simplices sine omni malitia, & dolo, ut etiam *pati contumelias gauderent pro nomine tuo*: & quæ mundus abhorret, ipsi amplecterentur affectu magno.

5. Nihil ergo amatorem tuum, & cognitorum tuorum beneficiorum ita lætificare debet, sicut voluntas tua in eo, & beneplacitum æternæ dispositionis tuæ.

De qua tantum contentari debet, &

& consolari, ut ita libenter velit esse minimus, sicut aliquis optaret esse maximus:

Et ita pacificus, & contentus in novissimo, sicut in loco primo: atque ita libenter despicibilis, & abjectus, nullius quoque nominis & famæ, sicut cæteris honorabilior & major in mundo.

Nam voluntas, & amor honoris tui, omnia excedere debet; & plus eum consolari, magisque placere, quam omnia beneficia sibi data, vel danda.

C A P U T XXIII.

De quatuor magnam importantibus pacem.

I. **F**ili, nunc docebo te viam pacis, & veræ libertatis.

Fac, Domine, quod dicis, quia hoc mihi gratum est audire.

Stude, fili, alterius potius facere voluntatem, quam tuam.

Elige semper minus, quam plus habere.

Quære

Quære semper inferiorem locum,
& omnibus subesse.

Opta semper, & ora, ut voluntas Dei integre in te fiat.

Ecce talis homo ingreditur fines pacis, & quietis.

2. Domine, sermo tuus iste brevis, multum in se continet perfectionis.

Parvus est dictu, sed plenus sensu, & uber in fructu.

Nam si posset a me fideliter custodiri, non deberet tam facilis in me turbatio oriri.

Nam quoties me impacatum sentio, & gravatum, ab hac doctrina me recessisse invenio.

Sed tu, qui omnia potes, & anime mee profectum semper diligis, adauge majorem gratiam: ut possim tuum implere sermonem. & meam perficere salutem.

ORATIO

3. *L*

meum

in me

magn

Q

quom

Eg

rioso

janua

rum

Fa

giant

gita

Ha

mea

fuger

cordi

lato

4. C

ORATIO.

Contra malas cogitationes.

3. **D**omine Deus meus, ne elongeris
a me: Deus meus in auxilium
meum respice, quoniam insurrexerunt
in me variæ cogitationes, & timores
magni affligentes animam meam.

Quomodo pertranfibo illæsus?
quomodo perfringam eas?

Ego, inquit, ante te ibo, & glo-
riosos terræ humiliabo. Aperiam
januas carceris, & arcana secreto-
rum revelabo tibi.

Fac Domine, ut loqueris: & fu-
giant a facie tua omnes iniquæ co-
gitationes.

Hæc spes, & unica consolatio
mea: ad te in omni tribulatione con-
fugere, tibi confidere, te ex intimo
cordis invocare, et patienter conso-
lationem suam expectare.

ORATIO.

Pro illuminatione mentis.

4. **C**larifica me Jesu bone, clari-
tate interni luminis; et educ
de

de habitaculo cordis mei tenebras
universas.

Cohibe evagationes malas, et eli-
de vim facientes tentationes.

Pugna fortiter pro me, et expu-
gna malas bestias, concupiscentias
dico illecebrosas: ut fiat pax in vir-
tute tua, et abundantia laudis tuae
resonet in aula sancta, hoc est, in
conscientia pura.

Impera ventis, et tempestatibus:
dic mari, *Quiesce*, et Aquiloni, *Ne
flaveris*, et erit tranquillitas magna.

5. Emitte lucem tuam, et verita-
tem; ut luceant super terram: quia
terra sum inanis, at vacua, donec
illumines me.

Effunde gratiam desuper, perfun-
de cor meum coelesti rore: ministra
devotionis aquas, ad irrigandam fa-
ciem terræ, ad producendum fru-
ctum bonum, et optimum.

Eleva mentem pressam mole pec-
catorum, et ad coelestia totum de-
siderium meum suspende: ut, gu-
stata

stata
pigea
6.

ni cr
tione
titum
& co
Jur
etioni
suffici
sunt

De ev

I. Fi

Qu
sequer

Qu
talis v
vel lo

Tu
pro a
redder

stata suavitate supernæ felicitatis,
pigeat de terrenis cogitare.

6. Rape me, & eripe me ab omni
creaturarum indurabili consola-
tione: quia nulla res creata, appe-
titum meum valet plenarie quietare,
& consolari.

Junge me tibi inseparabili dile-
ctionis vinculo: quoniam tu solus
sufficis amanti, & absque te frivola
sunt universa.

CAPUT XXIV.

*De evitacione curiosæ inquisitionis su-
per alterius vita.*

1. **F**ili, noli esse curiosus, nec va-
cuas gere sollicitudines.

Quid hoc vel illud ad te? tu me
sequere.

Quid enim ad te, utrum ille sit
talis vel talis, aut iste sic & sic agit,
vel loquitur?

Tu enim non indiges respondere
pro aliis, sed pro teipso rationem
reddes. Quid ergo te implicas?

M

Ecce

Ecce ego omnes cognosco; & cuncta, quæ sub sole fiunt, video; & scio, qualiter cum unoquoque sit, quid cogitet, quid velit, & ad quem finem tendat ejus intentio.

Mihi igitur omnia committenda sunt: tu vero serva te in bona pace, & dimitte agitantem agitare, quantum voluerit.

Veniet super eum, quidquid fecerit, vel dixerit, quia me fallere non potest.

2. Non sit tibi curæ de magni nominis umbra, non de multorum familiaritate, nec de privata hominum dilectione.

Ista enim generant distractiones & magnas in corde obscuritates.

Libenter loquerer tibi verbum meum, & abscondita revelarem, si adventum meum diligenter observares, & ostium cordis mihi aperires.

Esto providus, & vigila in orationibus, & humilia te in omnibus.

CAPUT XXV.

In quibus firma pax cordis, & verus profectus consistit.

1. **F**ili, ego locutus sum: *Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis: non quomodo mundus dat, ego do vobis.*

Pacem omnes desiderant; sed quæ ad veram pacem pertinent, non omnes curant.

Pax mea cum humilibus, & mansuetis corde. Pax tua erit in multa patientia.

Si me audieris, & vocem meam secutus fueris, poteris multa pace frui.

Quid igitur faciam? In omni re attende tibi, quid facias; & quid dicas, & omnem intentionem tuam ad hoc dirige, ut mihi soli placeas, & extra me nihil cupias, vel quæras.

Sed & de aliorum dictis, vel factis nil temere iudices: nec cum re-

bus tibi non commissis te implices; & poterit fieri, ut parum, vel raro turberis.

2. Nunquam autem sentire aliquam turbationem, nec aliquam cordis, vel corporis pati molestiam, non est præsentis temporis, sed status æternæ quietis.

Non ergo æstimes te veram pacem invenisse, si nullam senseris gravitatem: nec totum esse bonum, si neminem pateris adversarium: nec hoc esse perfectum, si cuncta fiant secundum tuum affectum.

Neque tunc aliquid magni te reputes, aut specialiter dilectum existimes, si in magna fueris devotione atque dulcedine: quia in istis non cognoscitur verus amator virtutis: nec in istis consistit profectus, & perfectio hominis.

3. In quo ergo, Domine? In offerendo te ex toto corde tuo voluntati divinæ; non quærendo, quæ tua sunt, nec in parvo, nec in ma-

gno, nec in tempore, nec in æternitate.

Ita ut una æquali facie in gratiarum actione permanear inter prospera, & contraria, omnia æqua lance pensando.

Si fueris tam fortis, & longanimis in spe, ut subtracta interiori consolatione, etiam ad ampliora sustinenda cor tuum præparaveris, nec te justificaveris, quasi hæc, tantaque pati non deberes.

Sed me in omnibus dispositionibus justificaveris, & sanctum laudaveris: tunc in vera, & recta via pacis ambulas, & spes indubitata erit, quod rursus in jubilo faciem meam sis visurus.

Quod si ad plenum tui ipsius contemptum perveneris, scito, quod tunc abundantia pacis perfrueris secundum possibilitatem tui incolatus.

CAPUT XXVI.

*De eminentia liberæ mentis, quam
supplex oratio magis meretur,
quam lectio.*

I. **D**omine, hoc opus est perfecti
viri, nunquam ab intentione
cœlestium animum relaxare, & in-
ter multas curas, quasi sine cura
transire: non more torpentis, sed
prærogativa quadam liberæ mentis,
nulli creaturæ inordinata affectione
adhærendo.

2. Obsecro te, piissime Deus meus,
præserva me a curis hujus vitæ,
ne nimis implicer; a multis necessi-
tatibus corporis, ne voluptate capiar
ab universis animæ obstaculis, &
molestiis fractus dejiciar.

Non dico ab his rebus, quas tot
affectu ambit vanitas mundana: sed
ab his miseriis, quæ animam serviti
tui communi maledicto mortalitatis
pœnaliter gravant, & retardant; ne
in

in libertatem spiritus, quoties libuerit, valeat introire.

3. O Deus meus, dulcedo ineffabilis, verte mihi in amaritudinem omnem consolationem carnalem, ab æternorum amore me abstrahentem: & ad se, intuitu cujusdam boni delectabilis præsentis male allicientem.

Non me vincat, Deus meus, non me vincat caro, & sanguis: non me decipiat mundus, & brevis gloria ejus: non me supplantet diabolus, & astutia illius.

Da mihi fortitudinem resistendi, patientiam tolerandi, constantiam perseverandi.

Da pro omnibus mundi, consolationibus suavissimam Spiritus tui unctionem: & pro carnali amore tui nominis infunde amorem.

4. Ecce cibus, potus, vestis, ac cætera utensilia ad corporis sustentaculum pertinentia ferventi spiritui sunt onerosa.

Tribue talibus fomentis temperate

te uti, non desiderio nimio implicari.

Abjicere omnia non licet, quia natura sustentanda est: requirere autem superflua, & quæ magis delectant, lex sancta prohibet: nam alias caro adversus spiritum insolefceret.

Inter hæc, quæso, manus tua me regat, & doceat, ne quid nimium fiat.

CAPUT XXVII.

Quod privatus amor a summo bono maxime retardat.

I. **F**ili, oportet te dare totum pro toto, & nihil tuiipius esse.

Scito, quod amor tuiipius magis nocet tibi, quam aliqua res mundi.

Secundum amorem, & affectum quem geris, quælibet res plus, vel minus adhæret.

Si fuerit amor tuus purus, simplex, & bene ordinatus, eris sine captivitate rerum.

Noli concupiscere, quod non licet habere: noli habere, quod te potest impedire, & libertate interiori privare.

Mirum, quod non ex toto fundo cordis te ipsum mihi committis cum omnibus, quæ desiderare potes, vel habere.

2. Quare vano mœrore consume-
ris? Cur superfluis curis fatigaris?

Sta ad beneplacitum meum, & nul-
lum patieris detrimentum.

Si quæris hoc vel illud, & volue-
ris esse ibi vel ibi, propter tuum
commodum, & proprium beneplaci-
tum magis habendum: nunquam eris
in quietudine, nec liber a sollicitu-
dine, quia in omni re reperietur ali-
quis defectus, & in omni loco erit,
qui adversetur.

3. Juvat igitur non quælibet res
adepta, vel multiplicata exterius:
sed potius contempta, & decisa ex
corde radicitus.

Quod non tantum de censu æris

M 5

&

& divitiarum intelligas, sed de honoris etiam ambitu, ac vanæ laudationis desiderio, quæ omnia transeunt cum mundo.

Munit parum locus, si deest spiritus fervoris: nec diu stabit pax illa quæ sita forinsecus, si vacat a vero fundamento status cordis, hoc est, nisi steteris in me; permutare te potes, sed non meliorare.

Nam occasione orta, & accepta invenies, quod fugisti, & amplius.

ORATIO.

Pro purgatione mentis.

Confirma me Deus per gratiam sancti Spiritus.

Da virtutem corroborari in interiori homine, & cor meum ab omni inutili sollicitudine, & angore evacuare, nec variis desideriis trahi cuiuscunque rei vilis, aut pretiosæ, sed omnia inspicere sicut transeuntia, & me pariter cum illis transeunturum.

Quia

Quia nihil permanens sub sole, ubi
omnia vanitas, & afflictio spiritus.
O quam sapiens, qui ita considerat!

Da mihi Domine, cœlestem sapien-
tiam, ut discam te super omnia quæ-
rere, & invenire, super omnia sapere,
& diligere: & cætera secundum
ordinem sapientiæ tuæ, prout sunt,
intelligere.

Da prudenter declinare blandien-
tem, & patienter ferre adversantem.

Quia hæc magna sapientia, non
moveri omni vento verborum, nec
aurem male blandienti præbere Sire-
ni: sic enim incepta pergatur via
sœcure.

CAPUT XXVIII.

Contra linguas obtrectatorum.

I. **F**ili, non ægre feras, si quidam
de te male senserint: & dixe-
rint, quod non libenter audias.

Tu deteriora de teipso sentire de-
bes, & neminem deteriorem te cre-
dere.

Si

Si ambulas ab intra, non multum ponderabis volantia verba.

Est non parva prudentia, filere in tempore malo, & introrsus ad me converti, nec humano iudicio distubari.

2. Non sit pax tua in ore hominum: sive enim bene, sive male interpretati fuerint, non es ideo alter homo. Ubi est vera pax, & gloria, Nonne in me?

Et qui non appetit hominibus placere, nec timet displicere, multum perfruitur pace.

Ex inordinato amore, & vano amore oritur omnis inquietudo cordis, & distractio sensuum.

CAPUT XXIX.

Qualiter instante tribulatione invocandus est, & benedicendus.

I. Sit nomen tuum Domine, benedictum in secula: quia voluit hanc tentationem, & tribulationem venire super me.

Non possum eam effugere, sed
neesse habeo ad te confugere: ut
me adjuves, & in bonum mihi con-
vertas.

Domine, modo sum in tribulatio-
ne, & non est cordi meo bene, sed
multum vexor a præsentī passione.

Et nunc, Pater dilecte, quid di-
cam? Deprehensus sum inter angu-
& veritias: Salvifica me ex hac hora.

Sed propterea veni in hanc ho-
ram, ut tu clarificeris, cum fuero
valde humiliatus, & per te liberatus.

Complaceat tibi; Domine, ut eruas
me: nam ego pauper quid agere pos-
sum, & quo ibo sine te:

Da patientiam Domine etiam hac
vice. *Adjuva me Deus meus, & non*
timebo, quantumcumque gravatus fu-
ero.

2. Et nunc inter hæc quid dicam?
Domine fiat voluntas tua. Ego bene
merui tribulari, & gravari.

Oportet utique ut sustineam, &
N uti-

utinam patienter, donec transeat tempestas, & melius fiat.

Potens est autem omnipotens manus tua, etiam hanc tentationem a me auferre, & ejus impetum mitigare, ne penitus succumbam; quem admodum prius & sæpe egisti mecum, Deus meus, misericordia memora.

Et quanto mihi difficilius, tanto tibi facilius est hæc mutatio dexterae Excelsi.

CAPUT XXX.

De Divino auxilio & confidentia superandæ gratiæ.

I. *Fili, ego Dominus confortabor in die tribulationis.*

Venias ad me, cum tibi non benefuerit.

Hoc est, quod maxime consolationem impedit cœlestem, quia tarde te convertis ad orationem.

Nam antequam me intente rogemus, multa interim solatia quæris, & creas te in externis.

Ide
sint,
qui e
extra
confil
dium.
Sec
pestat
rator
(dicit
versa
abund

2.
Aut
cienti
U
perse
E
veni
Ex
& cu
Te
form
Q
turis

Ide

Ideoque fit, ut parum omnia profint, donec advertas, quia ego sum, qui eruo sperantes in me: nec est extra me valens auxilium neque utile consilium, sed neque durabile remedium.

Sed jam resumpto spiritu post tempestatem, reconvalesce in luce miserationum mearum: quia prope sum (dicit Dominus) ut restaurem universa, non solum integre, sed & abundanter, ac cumulate.

2. *Nunquid mihi quidquam difficile? Aut ero similis dicenti & non facienti?*

Ubi est fides tua? Sta firmiter, & perseveranter.

Esto longanimis, & vir fortis; veniet tibi consolatio in tempore suo.

Expecta me, expecta: veniam, & curabo te.

Tentatio est, quæ te vexat: & formido vana, quæ te exterret.

Quid importat sollicitudo de futuris contingentibus, nisi ut tristitiam

tiam super tristitiam habeas? Sufficit dici malitia sua.

Vanum est, & inutile, de futuris contingentibus conturbari, vel gratulari, quæ forte nunquam evenient.

3. Sed humanum est, hujusmodi imaginationibus illudi: & parvi adhuc animi signum, tam leviter trahi ad suggestionem inimici.

Ipse enim non curat, utrum veris, an falsis illudat, & decipiat: utrum in præsentium amore aut futurorum formidine prosternat.

Non ergo turbetur cor tuum, neque formidet.

Crede in me, & in misericordia mea habeto fiduciam.

Quando tu putas te elongatum a me, sæpe sum propinquior.

Quando tu æstimas totum perditum, tunc sæpe majus merendi instat lucrum.

Non est totum perditum, quando res accidit in contrarium.

Non debes judicare secundum præ-

iens

lens sentire: nec sic gravitati alicui undecumque venienti inhærere, & accipere, tanquam omnis spes sit ablata emergendi.

4. Noli putare te relictum ex toto, quamvis ad tempus miserim aliquam tribulationem, vel etiam optatam subtraxerim consolationem; sic enim transitur ad regnum cœlorum.

Et hoc sine dubio magis expedit tibi, & omnibus servis meis: ut exercitemini adversis, quam si cuncta ad libitum haberetis.

Ego novi cogitationes absconditas: quia multum expedit, pro salute tua, ut interdum sine sapore relinquaretis: ne forte eleveris in bono successu, & tibi ipsi placere velis in eo, quod non es.

Quod dedi auferre possum: & restituere, cum mihi placuerit.

5. Cum dederò meum est: cum retraxero, tuum non tuli: quia meum

est omne datum bonum, & omne donum perfectum.

Si tibi admisero gravitatem, aut quamlibet contrarietatem, ne indigneris, neque concidat cor tuum, ego cito sublevare possum, & omne onus in gaudium transmutare.

Verumtamen justus sum, & commendabilis multum, cum sic facio tecum.

6. Si recte sapis, & in veritate aspicias, nunquam debes propter adversa tam dejecte contristari, sed magis gaudere, & gratias agere;

Imo hoc unicum reputare gaudium, quod affligens te doloribus non parco tibi.

Sicut dilexit me Pater, & ego diligo vos: dixi dilectis discipulis meis: quos utique non misi ad gaudia temporalia, sed ad magna certamina: non ad honores, sed ad despectiones: non ad otium, sed ad labores: non ad requiem, sed ad afferendam fru-

fructum multum in patientia. Horum memento fili mi verborum.

CAPUT XXXI.

De neglectu omnis creaturæ, ut Creator possit inveniri.

I. Domine, bene indigeo adhuc majori gratia, si debeam illuc pervenire, ubi me nemo poterit, nec ulla creatura impedire.

Nam, quamdiu res aliqua me retinet, non possum libere ad te volare.

Cupiebat libere volare; qui dicebat: *Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam.*

Quid simplici oculo quietius? Et quid liberius nil desiderante in terris?

Oportet igitur omnem supertransire creaturam: & se ipsum perfecte deserere, ac in excessu mentis stare, & videre, te omnium Conditorem cum creaturis nihil simile habere.

Et nisi quis ab omnibus creaturis

fuerit expeditus, non poterit libere intendere divinis.

Ideo enim pauci inveniuntur contemplativi, quia pauci sciunt se a perituris, & creaturis ad plenum liberari.

2. Ad hoc magna requiritur gratia, quæ animam levet, & supra se metipsam rapiat.

Et nisi homo sit in spiritu elevatus, & ab omnibus creaturis liberatus, ac Deo totus unitus; quidquid scit, quidquid etiam habet, non est magni ponderis,

Diu parvus erit, & infra jacebit, qui aliquid magnum æstimat, nisi solum unum, immensum, æternum bonum.

Et quidquid Deus non est, nihil est: & pro nihil computari debet.

Est magna differentia sapientia illuminati, & devoti viri, & scientia literati atque studiosi Clerici.

Multo nobilior est illa doctrina, quæ desursum ex divina influenza manat;

manat; quam quæ laboriose humano acquiritur ingenio.

3. Plures reperiuntur, contemplationem desiderare; sed quæ ad eam requiruntur, non student exercere.

Est magnum impedimentum, quia in signis & sensibilibus rebus statur, & parum de perfecta mortificatione habetur.

Nescio quid est, quo spiritu ducimur, & quid prætendimus, qui spirituales dici videmur; quod tantum laborem, & ampliolem sollicitudinem pro transitoriis & vilibus rebus agimus, & de interioribus nostris vix raro plene recollectis sensibus cogitamus.

4. Pro dolor, statim post modicam recollectionem foras erumpimus: nec opera nostra districta examinatione trutinamus.

Ubi jacent affectus nostri, non attendimus: & quam impura sint omnia, nec deploramus.

Omnis quippe caro corrumpit
viam suam, & ideo sequebatur
luyium magnum.

Cum ergo interior affectus noster
multum corruptus sit, necesse est,
ut actio sequens, index carentiæ in-
terioris vigoris, corrumpatur.

Ex puro corde procedit fructus
bonæ vitæ.

5. Quantum quis fecerit, quæri-
tur: sed ex quanta virtute agit, non
tam studiose pensatur.

Si fuerit fortis, dives, pulcher,
habilis, vel bonus scriptor, bonus
cantor, bonus laborator, investiga-
tur: quam pauper sit spiritu, quam
patiens & mitis, quam devotus &
internus, a multis tacetur.

Natura exteriora hominis respicit,
gratia ad interiora se convertit.

Illa frequenter fallitur; ista in Deo
sperat, ut non decipiatur.

CAPUT XXXII.

*De abnegatione sui, & abdicatione
omnis cupiditatis.*

1. **F**ili non potes perfectam posside-
re libertatem, nisi totaliter ab-
neges te metipsum.

Compediti sunt omnes proprietarii, & sui ipsius amatores, cupidi, curiosi, gyrovagi, quærentes semper mollia, non quæ Jesu Christi, sed hoc sæpe fingentes & componentes, quod non stabit.

Peribit enim totum, quod non est ex Deo ortum.

Tene breve & consummatum verbum: Dimitte omnia, & invenies omnia, relinque cupiditatem, & reperies requiem.

Hoc mente pertracta: & cum impleveris, intelligis omnia.

2. Domine, hoc non est opus unius diei, nec ludus parvulorum: imo in hoc brevi includitur omnis perfectio Religiosorum.

N 6

Fili,

Fili, non debes averti, nec frustum dejici, audita via perfectorum sed magis ad sublimiora provocari, & ad minus ad hæc ex desiderio suspirare.

Utinam sic tecum esset, & ad hoc pervenisses, ut tui ipsius amator non esses, sed ad nutum meum pure frater, & ejus, quam tibi proposui, Patris, tunc mihi valde placeres, & tota vita tua in gaudio & pace transiret.

Adhuc multa habes ad relinquendum: quæ nisi mihi ex integro resignaveris, non acquires, quod postulas.

Suadeo tibi emere a me aurum ignitum, ut locuples fias, id est, cœlestem sapientiam omnia infirma conculcantem.

Postpone terrenam sapientiam, & complacentiam.

3. Dixi, viliora tibi emenda pretiosis & altis in rebus humanis.

Nam valde vilis & parva, ac pæ-

ne oblivioni tradita videtur vera
cœlestis sapientia: non sapiens alta
de se, nec magnificari quærens in
terra; quam multi oretenus prædi-
cant, sed vita longe dissentiunt: ipsa
tamen est pretiosa margarita, a mul-
tis abscondita.

C A P U T XXXIII.

*De instabilitate cordis, & de intentio-
ne finali ad Deum habenda.*

I. **F**ili, noli credere affectui tuo:
qui nunc est, cito mutatur in
aliud.

Quamdiu vixeris, mutabilitati sub-
jectus es, etiam nolens, ut modo
lætus, modo tristis, modo pacatus,
modo turbatus; nunc devotus, nunc
indevotus; nunc studiosus, nunc
acediosus; nunc gravis, nunc levis
inveniaris.

Sed stat super hæc mutabilia sa-
piens, & bene doctus in spiritu:
non attendens, quid in se sentiat,
vel qua parte flet ventus instabilita-

tis, sed ut tota intentio mentis ejus ad debitum & optatum proficiat finem.

Nam sic poterit unus & idem, inconcussusque permanere, & simplici intentionis oculo per tot varios eventus ad me imprætermisse directo.

2. Quanto autem purior fuerit intentionis oculus, tanto constantius inter diversas itur procellas.

Sed in multis caligat oculus puræ intentionis; respicitur enim cito in aliquod delectabile, quod occurrit.

Nam & raro totus liber quis invenitur a nævo propriæ exquisi- tionis.

Sic Judæi olim venerant in Bethaniam ad Martham & Mariam: non propter Jesum tantum, sed & ut Lazarum viderent.

Mundandus est ergo intentionis oculus, ut sit simplex & rectus, atque ultra omnia vana media ad me dirigendus.

CAPUT XXXIV.

*Quod amanti sapit Deus super omnia,
& in omnibus.*

I. **E**cce Deus meus, & omnia.
Quid volo amplius, & quid
feliciter desiderare possum?

O sapidum & dulce verbum! sed
amanti verbum, non mundum, nec
ea, quæ in mundo sunt.

Deus meus, & omnia. Intelli-
genti satis dictum est: & sæpe re-
petere, jucundum est amanti.

Te siquidem præfente jucunda
sunt omnia: te autem absente fa-
stidiunt omnia.

Tu facis cor tranquillum, & pa-
cem magnam, lætitiâque festivam.

Tu facis bene sentire de omnibus,
& in omnibus te laudare: nec potest
aliquid sine te diu placere; sed si de-
bet gratum esse, & bene sapere,
oportet gratiam tuam adesse, & con-
dimento tuæ sapientiæ condiri.

2. Cui tu sapis, quid ei recte non
sapiet; Et

Et cui non fapis, quid ei ad prae-
cunditatem esse poterit;

Sed deficiunt in sapientia tua mun-
di sapientes, & qui carnem sapiunt
quia ibi plurima vanitas, & hic
mors invenitur.

Qui autem te per contemptum
mundanorum, & carnis mortifica-
tionem sequuntur, vere sapientes
esse cognoscuntur: quia de vanita-
te ad veritatem, de carne ad spiri-
tum transferuntur.

Istis sapit Deus: & quidquid bo-
ni invenitur in creaturis, totum ad
laudem referunt sui Conditoris.

Dissimilis tamen, & multum dis-
similis sapor Creatoris & creaturae,
aeternitatis & temporis, lucis incre-
tae & lucis illuminatae.

3. O lux perpetua, cuncta creatura
transcendens lumina, fulgura cor-
ruscationem de sublimi penetrantem
omnia intima cordis mei: Purifica,
laetifica, clarifica & vivifica spiritum
meum.

meum cum suis potentiis, ad inhærendum tibi jubilosis excessibus.

O quando veniet hæc beata & desiderabilis hora, ut tua me saties præsentia, & sis mihi omnia in omnibus?

Quamdiu hoc datum non fuerit, nec plenum gaudium erit.

Adhuc (proh dolor) vivit in me vetus homo, non est totus crucifixus, non est perfecte mortuus.

Adhuc concupiscit fortiter contra spiritum, bella movet intestina, nec regnum animæ patitur esse quietum.

4. Sed tu, qui dominaris potestati maris, & motum fluctuum ejus mitigas, exurge, adjuva me.

Dissipa gentes, quæ bella volunt contere eas in virtute tua.

Ostende, quæso, magnalia tua, & glorificetur dextera tua: quia non est spes alia, nec refugium mihi, nisi in te Domine Deus meus.

C A-

CAPUT XXXV.

*Quod non est securitas a tentatione
in hac vita.*

1. **F**ili, nunquam securus es in hac
vita, sed quoad vixeris, sem-
per arma spiritualia tibi sunt neces-
saria.

Inter hostes versaris, & a dextris
& a sinistris impugnaris.

Si ergo non uteris undique scuto
patientiae, non eris diu sine vulnere.

Insuper, si non ponis cor tuum
fixe in me, cum mera voluntate
cuncta patiendi propter me: non
poteris ardorem istum sustinere, nec
ad palmam pertingere beatorum.

Oportet te ergo viriliter omnia
pertransire, & potenti manu uti ab-
versus objecta.

Nam vincenti datur manna, &
torpenti relinquitur multa miseria.

2. Si quæris in hac vita requiem,
quomodo tunc pervenies ad æternam
requiem?

Non

Non ponas te ad multam requiem,
sed ad magnam patientiam.

Quære veram pacem non in ter-
ris, sed in cœlis: non in homini-
bus, nec in cœteris creaturis, sed in
Deo solo.

Pro amore Dei debes omnia liben-
ter subire, labores scilicet, et dolo-
res, tentationes, vexationes, anxie-
tates, necessitates, infirmitates, in-
jurias, oblocutiones, reprehensiones,
humiliationes, confusiones, corre-
ctiones, & despectiones.

Hæc juvant ad virtutem: hæc pro-
bant Christi tyronem: hæc fabricant
cœlestem coronam.

Ego reddam ei mercedem æternam
pro brevi labore, & infinitam glo-
riam pro transitoria confusione.

3. Putas, quod semper habebis
pro tua voluntate consolationes spi-
rituales?

Sancti mei non semper habuerunt
tales, sed multas gravitates, & ten-
ta-

tationes varias, magnasque defolationes.

Sed patienter sustinuerunt se in omnibus, & magis confisi sunt Deo, quam sibi, scientes: quia non sunt condignæ passionis huius temporis ad futuram gloriam promerendam:

Vis tu statim habere, quod multum post multas lacrymas, & magnos labores vix obtinuerunt?

Expecta Dominum, viriliter age, & confortare: noli diffidere; noli discedere: sed corpus & animam expose constanter pro Dei gloria.

Ego reddam plenissime: ego tecum ero in omni tribulatione.

CAPUT XXXVI.

Contra vana hominum iudicia.

I. **F**ili, iacta cor tuum firmiter in Domino, & humanum ne metuas iudicium, ubi te conscientia pium reddit & insontem.

Bonum est, & beatum taliter pati, nec hoc erit grave humili cordi, &
Deo

Deo magis, quam sibi ipsi confidenti.

Multi multa loquuntur, & ideo parva fides est adhibenda.

Sed & omnibus satis esse, non est possibile.

Et si Paulus omnibus studuit in Domino placere, & omnibus omnia factus est: tamen etiam pro minimo duxit, quod ab humano die iudicatus fuerit.

2. Egit satis pro aliorum ædificatione & salute, quantum in se erat & poterat: sed ne ab aliis aliquando iudicaretur, vel non despiceretur, cohibere non potuit.

Ideo totum Deo commisit, qui totum noverat: & patientia ac humilitate contra ora loquentium iniqua, aut etiam vana ac mendosa cogitantium, atque pro libitu suo quæque jactantium se defendit.

Respondit tamen interdum, ne infirmis ex sua taciturnitate generaretur scandalum.

3. Quis

3. Quis tu, ut timeas a mortali homine? Hodie est, & cras non comparet.

Deum time, & hominum terrores non expavesces.

Quid potest aliquis in te verbis aut injuriis? Sibi potius nocet, quam tibi; nec poterit iudicium Dei effugere, quicumque est ille.

Tu habe Deum præ oculis, & non li contendere verbis querulosis.

Quod si ad præsens tu vidêris succumbere, & confusionem pati, quæ non meruisti, ne indigneris ex hoc, neque per impatientiam minuas coronam tuam.

Sed ad me potius respice in cælum, qui potens sum eripere ab omni confusione & injuria, & unicuique reddere secundum opera sua.

CAPUT XXXVII.

*De pura & integra resignatione
ad obtinendam cordis libertatem.*

I. **F**ili, relinque te, et invenies me.

Sta sine electione, & omni proprietate, & semper lucraberis.

Nam & adjicietur tibi amplior gratia, statim ut te resignaveris, nec resumpseris.

Domine, quoties me resignabo, & in quibus me relinquam?

Semper, & omni hora, sicut in parvo, sic & in magno. Nihil excipio, sed in omnibus te nudatum inveniri volo.

Alioquin, quomodo poteris esse meus, & ego tuus; nisi fueris ab omni propria voluntate intus & foris spoliatus?

Quanto celerius hac agis, tanto melius habebis: & quanto plenius & sincerius, tanto mihi plus placebis, & amplius lucraberis.

2. Quidam se resignant, sed cum aliqua exceptione, non enim plene Deo confidunt, ideo sibi providere satagunt.

Quidam etiam primo totum offerunt, sed postea tentatione pulsante
ad

ad propria redeunt, ideo minime in virtute proficiunt.

Hi ad veram puri cordis libertatem, & jucundæ familiaritatis meæ gratiam non pertingent, nisi integra resignatione, & quotidiana sui immolatione prius facta: sine qua non stat, nec stabit unio fruitiva.

3. Dixi tibi sæpissime, & nunc iterum dico: relinque te, resigna te, & frueris magna interna pace.

Da totum pro toto: nil exquire, nil repete? sta pure & inhæsitantes in me, & habebis me.

Eris liber in corde, & tenebræ non conculcabunt te.

Ad hoc conare, hoc ora, hoc considera: ut ab omni proprietate possis exspoliari, & nudus nudum Jesum sequi; tibi mori, & mihi æternaliter vivere.

Tunc deficient omnes vanæ phantasiæ, conturbationes iniquæ, & curæ superfluæ.

Tunc etiam recedet immoderatus timor

timor, & inordinatus amor morietur.

CAPUT XXXVIII.

De bono regimine in externis, & recurſu ad Deum in periculis.

1. **F**ili, ad iſtud diligenter tendere debes: ut in omni loco & actione, ſeu occupatione externa, ſis intus liber, & tui ipſius potens, & ſint omnia ſub te, & tu non ſub eis.

Ut ſis dominus actionum tuarum & rector, non ſervus, nec emptitiuſ:

Sed magis exemptuſ, veruſque Hæbreuſ in fortem, ac libertatem tranſiens filiorum Dei.

Qui ſtant ſuper præſentia, & ſpeculantur æterna.

Qui tranſitoria ſiniſtro intuentur oculo, & dextro cœleſtia.

Quoſ temporalia non trahunt ad inhærendum, ſed trahunt ipſi magis ea ad bene ſcrviendum: prout ordinata ſunt a Deo, & inſtituta a ſummo

O

mo

mo opifice, qui nil inordinatum in
sua reliquit creatura.

2. Si etiam in omni eventu stas
non in apparentia externa, nec ocu-
lo carnali lustras visa vel audita:
sed mox in qualibet causa intras cum
Moyse in tabernaculum ad consu-
lendum Dominum: audies nonnun-
quam divinum responsum, & redies
instructus de multis præsentibus &
futuris.

Semper enim Moyse recursum ha-
buit ad tabernaculum pro dubiis, &
quæstionibus solvendis; fugitque ad
orationis adjutorium pro periculis,
& improbitatibus hominum suble-
vandis.

Sic & tu confugere debes in cor-
dis tui secretarium, divinum inten-
tius implorando suffragium.

Propter ea namque Josue & filii
Israël a Gabaonitis leguntur decep-
ti: quia os Domini prius non inter-
rogaverunt, sed nimium creduli dul-
cibus

cibus sermonibus falsa pietate delusi sunt.

C A P U T XXXIX.

Quod homo non sit importunus in negotiis.

1. **F**ili, committe mihi semper causam tuam, ego bene disponam in tempore suo.

Expecta ordinationem meam, & senties inde profectum.

Domine satis, libenter tibi omnes res committo: quia parum potest cogitatio mea proficere.

Utinam non multum adhærerem futuris eventibus, sed ad beneplacitum tuum incunctanter me offerrem!

2. Fili mi, sæpe homo rem aliqua vehementer agit, quam desiderat: sed cum ad eam pervenerit, aliter sentire incipit: quia affectiones circa idem non sunt durabiles; sed magis de uno ad aliud impellunt.

Non est ergo minimum, etiam in minimis seipsum relinquere.

3. Verus profectus hominis est abnegatio sui ipsius, & homo abnegatus, valde liber est, & securus.

Sed antiquus hostis, omnibus bonis adversans, a tentatione non cessat, sed diu noctuque graves molitur insidias, si forte in laqueum deceptionis possit præcipitare incautum.

Vigilate & orate, dicit Dominus, ut non intretis in tentationem.

CAPUT XL.

Quod homo nihil boni ex se habet, & de nullo gloriari potest.

Domine, quid est homo, quod memorem es ejus, aut filius hominis, quia visitas eum?

Quid promeruit homo, ut dares illi gratiam tuam?

Domine, quid possum conqueri, si me deseris? aut quid juste obtendere possum, si quod peto, non feceris?

Cer-

Certe hoc in veritate cogitare
possum, & dicere: Domine, nihil
sum, nihil possum, nihil boni ex me
habeo: sed in omnibus deficio, &
ad nihil semper tendo.

Et nisi a te fuero adjutus, & in-
terius informatus, totus efficior te-
pidus & dissolutus.

2. Tu autem, Domine semper
idem ipse es, & permanes in æter-
num, semper bonus: justus & san-
ctus; bene, juste, ac sancte agens
omnia, & disponens in sapientia.

Sed ego, qui ad defectum sum
magis pronus, quam ad profectum,
non sum semper in uno statu perdu-
rans; quia septem tempora mutan-
tur super me.

Verumtamen cito melius fit, cum
tibi placuerit, & manum porrexeris
adjurricem, quia tu solus sine hu-
mano suffragio poteris auxiliari, &
in tantum confirmare, ut vultus meus
amplius in diversa non mutetur, sed

in te uno cor meum convertatur & quiescat.

3. Unde, si bene scirem omnem humanam consolationem abiicere, siue propter devotionem adipiscendam, siue propter necessitatem, qua compellor te quærere, quia non est homo, qui me consoletur.

Tunc possem merito de gratia tua sperare, & de dono novæ consolationis exultare.

4. Gratias tibi, unde totum venit, quotiescumque mihi bene succedit.

Ego autem vanitas & nihilum ante te, inconstans homo & infirmus.

Unde ergo possum gloriari, aut cur appeto reputari?

Numquid de nihilo? & hoc vanissimum est.

Vere inanis gloria, mala pestis vanitas maxima: quia a vera trahit gloria, & cœlesti spoliat gratiam.

Dum enim homo complacet sibi.

displicet tibi; dum inhiat laudibus humanis, privatur veris virtutibus.

5. Est autem vera gloria & exultatio sancta gloriari in te & non in se; gaudere in nomine tuo, non in propria virtute nec in aliqua creatura delectari, nisi propter te.

Laudetur nomen tuum, non meum, magnificetur opus tuum, non meum, benedicatur nomen sanctum tuum, nihil mihi autem attribuatur de laudibus hominum.

Tu gloria mea, tu exultatio cordis mei.

In te gloriabor & exultabo tota die; pro me autem nihil, nisi in infirmitatibus meis.

6. Quærant Judæi gloriam, quæ ab invicem est: ego hanc requiram, quæ a Deo solo est.

Omnis quidem gloria humana, omnis honor temporalis, omnis altitudo mundana, æternæ gloriæ tuæ comparata, vanitas est & stultitia.

O veritas mea, & misericordia

O 4 mea,

mea, Deus meus, Trinitas beata,
tibi soli laus, honor, virtus, & glo-
ria per infinita secula seculorum.

CAPUT XLI.

*De contemptu omnis temporalis
honoris.*

1. **F**ili, noli tibi attrahere, si videas
alios honorari, & elevari, te
autem despici & humiliari.

Erige cor tuum ad me in cœlum,
& non contristabit te contemptus
hominum in terris.

Si recte me inspicio, nunquam
mihi facta est injuria ab aliqua crea-
tura, unde nec juste habeo conque-
ri adversum te.

2. Quia autem frequenter & gra-
viter peccavi tibi, merito armatus
contra me omnis creatura.

Mihi igitur juste debetur confusio,
& contemptus; tibi autem laus, ho-
nor, & gloria.

Et nisi ad hoc me præparavero,
quod velim ab omni creatura despi-
ci,

ci, atque penitus nihil videri, non
possum interius pacificari, & stabi-
liri, nec spiritualiter illuminari, ne-
que plene tibi uniri.

CAPUT XLII.

*Quod pax non est ponenda in ho-
minibus.*

1. **F**ili, si ponis pacem tuam cum
aliqua persona propter tuum
sentire & convivere, instabilis eris
& implicatus.

Sed si recursum habes ad semper
viventem & manentem veritatem,
non contristabit te amicus recedens,
aut moriens.

In me debet amici dilectio stare:
& propter me diligendus est, quis-
quis tibi bonus visus est, & mul-
tum charus in hac vita.

Sine me non valet, nec durabit
amicitia: nec est vera & munda di-
lectio, quam ego non copulo.

Ita mortuus debes esse talibus af-
fectionibus dilectorum hominum, ut

(quantum ad te pertinet) sine omni humano optares esse consortio.

Tanto homo Deo magis appropinquat, quanto ab omni solatio terreno longius recedit.

Tanto etiam altius ad Deum ascendit, quanto profundius in se descendit, & plus sibi ipsi vilescit.

2. Qui autem sibi aliquid boni attribuit, gratiam Dei in se venire impedit: quia gratia Spiritus sancti cor humile semper quærit.

Si scires te perfecte annihilare, atque ab omni creato amore evacuarere, tunc deberem in te cum magna gratia emanare.

Quando tu respicis ad creaturas, subtrahitur tibi aspectus Creatoris.

Disce te in omnibus propter Creatorem vincere, tunc ad divinam valebis cognitionem pertingere.

Quantumcunque modicum sit, si inordinate diligitur & respicitur, retardat a summo, & vitiat.

CAPUT XLIII.

Contra vanam & secularem scientiam.

I. **F**ili, non te moveant pulchra
& subtilia hominum dicta. *Non
est enim regnum Dei in sermone, sed
in virtute.*

Attende verba mea, quæ corda
accendunt, & mentes illuminant:
inducunt conpunctionem, & variam
ingerunt consolationem.

Numquam ad hoc legas verbum,
ut doctior, aut sapientior possis vi-
deri.

Stude mortificationi vitiorum,
quia hoc amplius tibi proderit, quam
notitia multarum difficultium quæstio-
num.

2. Cum multa legeris & cogno-
veris, ad unum semper oportet re-
dire principium.

Ego sum, qui doceo hominem
scientiam: & clariorem intelligen-
tiam parvulis tribuo, quam ab ho-
mine possit doceri.

Cui

Cui ego loquor, cito sapiens erit,
& multum in spiritu proficiet.

Væ eis, qui multa curiosa ab hominibus inquirunt, & de via mihî serviendi parum curant.

Veniet tempus, quando apparebit magister magistrorum Christus, Dominus Angelorum, cunctorum auditurus lectiones, hoc est, singulorum examinaturus conscientias.

Et tunc scrutabitur Jerusalem in lucernis; & manifesta erunt abscondita tenebrarum, tacebuntque argumenta linguarum.

3. Ego sum, qui humilem in puncto elevo mentem; ut plures æternæ veritatis capiat rationes, quam si quis decem annis studuisset in scholis.

Ego doceo sine strepitu verborum, sine confusione opinionum, sine fastu honoris, sine impugnatione argumentorum.

Ego sum, qui doceo terrena despiciere, præsentia fastidire, æterna

quærere, ac sapere: honores fugere, scandala sufferre, omnem spem in me ponere, extra me nil cupere, & super omnia me ardentem amare.

4. Nam quidam amando me intime didicit divina, & loquebatur mirabilia.

Plus profecit in relinquendo omnia: quam in studendo difficilia.

Sed aliis loquor communia, aliis specialia: aliquibus in signis & figuris dulciter appareo, quibusdam vero in multo lumine revelo mysteria.

Una vox librorum, sed non omnes æque informat: quia intus sum doctor veritatis, scrutator cordis, cogitationum intellector, actionum promotor, distribuens singulis, sicut dignum judicavero.

CAPUT XLIV.

De non attrahendo sibi res exteriores.

1. Fili, in multis oportet te esse inscium, & æstimare te tamquam

P.

quam

quam mortuum super terram, & cui
totus mundus crucifixus sit.

Multa etiam oportet surda aure
pertransire, & quæ tuæ pacis sunt,
magis cogitare.

Utilius est oculos a rebus displicentibus avertere, & unicuique suum sentire relinquere, quam contentiosis sermonibus deservire.

Si bene steteris cum Deo, & eius iudicium aspexeris, facilius te victum portabis.

2. O Domine, quousque venimus? Ecce damnum defletur temporale, pro modico quæstu laboratur & curritur, & spirituale detrimentum in oblivionem transit, & vix fero reditur.

Quod parum vel nihil prodest, extenditur; & quod summe necessarium est, negligenter præteritur: quia totus homo ad externa defluit, & nisi cito respiscat, libens in exterioribus jacet.

Quod

1. D

homini.

Qua

ubi me

Quo

nus pr

Van

lus aut

Bene

in om

Infir

fallimu

2. Q

& circ

stodire

quam d

non ve

Sed

ac sim

tam fac

CA-

CAPUT XLV.

Quod omnibus non est credendum: &
de facili lapsu verborum.

I. **D**a nobis auxilium Domine de
tribulatione, quia vana salus
hominis.

Quam sæpe ibi non inveni fidem,
ubi me habere putavi?

Quoties etiam ibi reperi, ubi mi-
nus præsumpsi?

Vana ergo spes in hominibus: sa-
lus autem iustorum, in te Deus.

Benedictus sis Domine Deus meus
in omnibus, quæ accidunt nobis.

Infirmi sumus & instabiles, cito
fallimur & permutamur.

2. Quis est homo, qui ita caute
& circumspecte in omnibus se cu-
stodire valet, ut aliquando in ali-
quam deceptionem vel perplexitatem
non veniat?

Sed qui in te Domine confidit,
ac simplici ex corde quærit, non
tam facile labitur.

Et si inciderit in aliquam tribulationem, quocunque modo fuerit etiam implicatus, citius per te eruetur, aut a te consolabitur: quia tu non deseres in te sperantem usque in finem.

Rarus fidus amicus in cunctis amici perseverans pressuris.

Tu Domine, tu solus es fidelissimus in omnibus, & præter te non est talis alter.

3. O quam bene sapuit sancta illa anima, quæ dixit: Mens mea solidata est, & in Christo fundata.

Si ita mecum foret, non tam facile timor humanus me sollicitaret, nec verborum jacula moverent.

Quis omnia prævidere, quis præcavere futura mala sufficit? Si prævisa sæpe etiam lædunt, quid improvise, nisi graviter feriunt?

Sed quare mihi misero non melius providi? Cur etiam tam facile aliis credidi?

Sed homines sumus, nec aliud, quam

fragiles homines sumus, etiamsi Angeli a multis æstimamur, & dicimur.

Cui credam Domine? cui, nisi tibi? Veritas es, quæ non fallis, nec falli potes.

Et rursus: *Omnis homo mendax, infirmus, instabilis & labilis maxime in verbis; ita ut statim vix credi debeat, quod rectum in facie sonare videtur.*

4. Quam prudenter præmonuisti, cavendum ab hominibus: & quia *inimici hominis domestici ejus: nec credendum, si quis dixerit; Ecce hic, aut ecce illic.*

Doctus sum damno meo, & utinam ad cautelam majorem, & non ad insipientiam mihi.

Cautus esto (ait quidam) cautus esto, serva apud te, quod dico. Et dum ego fileo, & absconditum credo, nec ille filere potest, quod filendum petiit, sed statim prodit me & se, & abiit.

Ab hujusmodi fabulis & incautis homi-

hominibus protege me Domine, ne in manus eorum incidam, nec unquam talia committam.

Verbum verum, & stabile da in os meum, & linguam callidam longe fac a me.

Quod pati nolo, omnimode cavere debeo.

5. O quam bonum & pacificum de aliis tacere, nec indifferenter omnia credere, neque de facili ulterius effari.

Paucis seipsum revelare; te semper inspectorem cordis quærere.

Nec omni vento verborum circumferri, sed omnia intima & externa secundum beneplacitum tuæ voluntatis optare perfici!

Quam tutum pro conservatione celestis gratiæ, humanam fugere apparentiam, nec appetere, quæ foris admirationem videntur præbere: sed ea tota sedulitate sectari, quæ vitæ emendationem dant & fervorem!

Quam

Quam multis nocuit virtus scita,
ac præpropere laudata!

Quam sane profuit gratia silentio
servata in hac fragili vita, quæ tota
tentatio fertur & militia:

C A P U T XLVI.

*De confidentia in Deo habenda, quan-
do insurgunt verborum jacula.*

I. Fili, sta firmiter, & spera in me.
Quid enim sunt verba, nisi
verba?

Per aerem volant, sed lapidem
non lædunt.

Si reus es, cogita, quod liben-
ter emendare te velis! si nihili tibi
consciis es, pensa, quod velis li-
benter pro Deo hoc sustinere.

Parum satis est, ut vel verba in-
terdum sustineas, qui necdum for-
tia verbera tolerare vales.

Et quare tam parva tibi ad cor
transeunt, nisi quia adhuc carnalis
es, & homines magis, quam oportet,
attendis?

P 4

Nam

Nam quia despici metuis, reprehendi pro excessibus non vis, & excusationum umbracula quæris.

2. Sed inspice te melius, & agnosces, quia vivit adhuc in te mundus, & vanus amor placendi hominibus.

Cum enim bassari refugis, & confundi pro defectibus, constat utique, quod nec verus humilis sis, nec vere mundo mortuus, nec mundus tibi crucifixus.

Sed audi verbum meum, & non curabis decem hominum verba.

Ecce, si cuncta contra te dicerentur, quæ fingi malitiosissime possent; quid tibi nocerent, si omnino transire permitteres, nec plus quam festucam perpenderes? Numquid vel unum capillum extrahere possent?

3. Sed qui cor intus non habet, nec Deum præ oculis, faciliter verbo movetur vituperationis.

Qui autem in me confidit, nec

proprio iudicio stare appetit, absque humano terrore erit.

Ego enim sum iudex, & cognitor omnium secretorum: ego scio, qualiter res acta est; ego injuriantem novi, & sustinentem.

A me exiit verbum istud, me permittente hoc accidit, ut revelentur ex multis cordibus cogitationes.

Ego reum, & innocentem iudicabo, sed occulto iudicio utrumque ante probare volui.

4. Testimonium hominum sæpe fallit: meum iudicium verum est; stabit, & non subvertetur.

Latet plerumque, & paucis ad singula patet: numquam tamen errat, nec errare potest, etiamsi oculis insipientium non rectum videatur.

Ad me ergo currendum est in omni iudicio, nec proprio innitendum arbitrio.

Iustus enim non conturbabitur, quidquid ei a Deo acciderit.

Etiamsi injuste aliquid contra eum

prolatum fuerit, non multum curabit.

Sed nec vane exultabit, si per alios rationabiliter excusetur.

Pensat namque, quia ego sum scrutans corda & renes, qui non iudico secundum faciem, & humanam apparentiam.

Nam sæpe in oculis meis reperitur culpabile, quod hominum iudicio creditur laudabile.

5. Domine Deus, iudex iuste, fortis & patiens, qui hominum nostri fragilitatem & pravitatem, esto robur meum, & tota fiducia mea: non enim mihi sufficit conscientia mea.

Tu nosti, quod ego non novi: & ideo in omni reprehensione humiliare me debui, & mansuete sustinere.

Ignosce ergo mihi propitius, quoties sic non egi, & dona iterum gratiam ampliorem sufferentiae.

Melior est enim mihi tua copiosa misericordia ad consecutionem indulgentiae, quam mea opinata iustitia

tia p
tia.

Et
men
sum:
non ju
nis vi

Quod

r. F

nec tr
quagu
ni eve
Eg

supra

Non

per gr

Exp

lerem

Ver

omnis

Mo

transi

tia pro defensione latentis conscientia.

Etsi nihil mihi conscius sum, tamen ex hoc justificare me non possum: quia remota misericordia tua, *non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.*

CAPUT XLVII.

Quod omnia gravia pro aeterna vita sunt toleranda.

I. Fili, non te frangant labores, quos assumpsisti propter me, nec tribulationes te dejiciant usquequaque; sed mea promissio in omni eventu te roboret, & consoletur.

Ego sufficiens sum ad reddendum supra omnem modum & mensuram.

Non diu hic laborabis, nec semper gravaberis doloribus.

Expecta paulisper, & videbis celerem finem malorum.

Veniet una hora, quando cessabit omnis labor & tumultus.

Modicum est & breve omne, quod transit cum tempore.

2. Age, quod agis: fideliter labora in vinea mea, ego ero merces tua.

Scribe, lege, canta, geme, tace ora, sustine viriliter contraria: digna est his omnibus vita æterna, & majoribus præliis.

Veniet pax in die una, quæ nota est Domino: & erit non dies, neque nox, hujus scilicet temporis, sed lux perpetua, claritas infinita, pax firma, requies secura.

Non dices tunc? *Quis me liberavit de corpore mortis hujus?* Neque clamabis: *Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est!* quoniam præcipitabitur mors, & salus erit indefectiva; anxietas nulla, jucunditas beata, societas dulcis & decora.

3. O si vidisses Sanctorum in cælo coronas perpetuas, quanta quoque nunc exultant gloria, qui huic mundo olim contemptibiles, & quasi vita ipsa indigni putabantur! profecto te statim humiliares usque ad
tel.

terram, & affectares potius omnibus
subesse, quam uni præesse.

Nec hujus vitæ lætos dies conspi-
ceres, sed magis pro Deo tribulari
gauderis: & pro nihilo inter homi-
nes computari maximum lucrum du-
ceres.

4. O si tibi hæc scaperent, & pro-
funde ad cor transfirent, quomodo
auderes vel semel conqueri?

Nonne pro vita æterna cuncta la-
boriosa sunt toleranda?

Non est parvum quid, perdere,
aut lucrari regnum Dei.

Leva igitur faciem tuam in cœ-
lum. Ecce ego, & omnes Sancti
mei mecum, qui in hoc seculo ma-
gnum habuere certamen, modo gau-
dent, modo consolantur, modo se-
cari sunt, modo requiescunt, & sine
fine mecum in regno Patris mei per-
manebunt.

CAPUT XLVIII.

De die æternitatis, & hujus vite angustiiis.

I. **O** supernæ civitatis mansio beatissima! O dies æternitatis clarissima: quam nox non obscurat, sed summa veritas semper irradiat: dies semper segura, & nunquam fractum mutans in contraria.

O utinam dies illa illuxisset, & cuncta hæc temporalia finem accepissent!

Lucet quidem Sanctis perpetua claritate splendida, sed non nisi a longe, & per speculum peregrinantibus in terra.

2. Norunt cœli Cives, quam gaudiofa sit illa: gemunt exules filii Evæ, quod amara & tædiofa sit ista.

Dies hujus temporis parvi & mali, pleni doloribus & angustiiis.

Ubi homo multis peccatis inquinatur, multis passionibus irretitur, multis timoribus stringitur, multis

curis distenditur, multis vanitatibus implicatur, multis erroribus circumfunditur, multis laboribus atteritur, tentationibus gravatur, deliciis exervatur, egestate cruciatur.

3. O quando finis horum malorum erit? quando liberabor a misera servitute vitiorum? quando memorabor Domine tui solius? quando ad plenum lætabor in te?

Quando ero sine omni impedimento in vera libertate, sine omni gravamine mentis & corporis?

Quando erit pax solida, pax imperturbabilis & secura, pax intus & foris, pax ex omni parte firma?

Jesu bone, quando stabo ad videndum te? quando contemplabor gloriam regni tui? quando eris mihi omnia in omnibus?

O quando ero tecum in regno tuo, quod præparasti dilectis tuis ab æterno?

Relictus sum pauper & exul in terra hostili, ubi bella quotidiana & infortunia maxima.

4. Con-

4. Consolare exilium meum, mitiga dolorem meum, quia ad te suspirat omne desiderium meum.

Nam onus mihi totum est, quidquid hic mundus offert ad solatium.

Desidero te intime frui, sed nequeo apprehendere.

Opto inhærere coelestibus, sed deprimunt res temporales, & immortificatæ passiones.

Mente omnibus rebus superesse volo, carni autem invite subesse cogor.

Sic ego homo infelix mecum pugno, & factus sum mihi metipsi gravis, dum spiritus sursum, & caro quærit esse deorsum.

5. O quid intus patior, dum mente coelestia tracto, & mox carnalium turba occurrit oranti: Deus meus, ne elongeris a me, neque declines in ira a seruo tuo.

Fulgura coruscationem tuam, & dissipa eas: emitte sagittas tuas, & conturbentur omnes phantasie inimici.

Recollige sensus meos ad te : fac
me oblivisci omnium mundanorum :
da cito abjicere, & contemnere phan-
tasmata vitiorum,

Succurre mihi æterna veritas , ut
nulla me moveat vanitas.

Adveni cœlestis suavitas & fugiat
a facie tua omnis impuritas.

Ignosce quoque mihi, & miseri-
corditer indulge, quoties præter te
aliud in oratione revolveo.

Confiteor etenim vere, quia valde
distracte me habere consuevi.

Nam ibi multoties non sum, ubi
corporaliter sto aut sedeo : sed ibi
magis sum ; quo cogitationibus feror.

Ibi sum, ubi cogitatio mea est.

Ibi est frequenter cogitatio mea,
ubi est, quod amo.

Hoc mihi cito occurrit, quod na-
turaliter delectat, aut ex usu pla-
cet.

6. Unde tu Veritas aperte dixisti :
*Ubi enim est thesaurus tuus, ibi est
& cor tuum.*

Si

Si coelum diligo, libenter de celestibus penso.

Si mundum amo, mundi felicitatibus congaudeo, & de adversitatibus ejus tristor.

Si carnem diligo, quæ carnis sunt, sæpe imaginor.

Si spiritum amo, de spiritualibus cogitare delector.

Quæcunque enim diligo, de his libenter loquor, & audio, atque taliam imagines mecum ad domum reporto.

Sed beatus ille homo, qui propter te Domine, omnibus creaturis licentiam abeundi tribuit: qui naturam vim facit, & concupiscentias fervore spiritus crucifigit, ut serenata conscientia puram tibi orationem offerat, dignusque sit Angelicis interesse choris; omnibus terrenis foris, & intus exclusis.

CAPUT XLIX.

*De desiderio æternæ vitæ: Et quanta
sint bona certantibus promissa.*

1. **F**ili, cum tibi desiderium æternæ beatitudinis desuper infundis, & de tabernaculo corporis exire concupiscis, ut claritatem meam sine vicissitudinis umbra contemplari possis; dilata cor tuum, & omni desiderio hanc sanctam inspirationem suscipe.

Redde amplissimas supernæ bonitati gratias, quæ tecum sic dignanter agit, clementer visitat, ardentem excitat, potenter subleuat, ne proprio pondere ad terrena labaris.

Neque enim hoc cogitatu tuo, aut conatu accipis, sed sola dignatione supernæ gratiæ & divini respectus: quatenus in virtutibus, & majori humilitate proficias, & ad futura certamina te præpares, mihi que toto cordis affectu adhærere, ac ferventi voluntate studeas deservire.

2. Fi-

2. Fili, sæpe ignis ardet, sed sine fumo flamma non ascendit.

Sic & aliquorum desideria ad celestia flagrant, & tamen a tentatione carnalis affectus liberi non sunt.

Idcirco nec omnino pure pro honore Dei agunt, quod tam desiderantes ab eo petunt.

Tale est & tuum sæpe desiderium, quod insinuasti fore tam importunum.

Non enim hoc est purum & perfectum, quod propria commoditate est infectum.

3. Pete, non quod tibi est delectabile et commodum, sed quod mihi est acceptabile atque honorificum: quia si recte judicas, meam ordinationem tuo desiderio, & omni desiderato præferre debes ac sequi.

Novi desiderium tuum, & frequentes gemitus audivi.

Jam velles esse in libertate gloriæ filiorum Dei, jam te delectat domus æterna, & cœlestis patria gaudio
ple-

plena, sed nondum venit hora ista: sed est adhuc aliud tempus, scilicet tempus belli, tempus laboris & probationis.

Optas summo repleti bono, sed non potes hoc assequi modo.

Ego sum: exspecta me (dicit Dominus) donec veniat regnum Dei.

4. Probandus es adhuc in terris, & in multis exercitandus.

Consolatio tibi interdum dabitur, sed copiosa satietas non concedetur.

Confortare igitur, & esto robustus tam in agendo, quam in patiendo naturæ contraria.

Oportet te novum induere hominem, & in alterum virum mutari.

Oportet te sæpe agere, quod non vis; & quod vis oportet relinquere.

Quod aliis placet, processum habebit: quod tibi placet, ultra non proficiet.

Quod alii dicunt, audietur: quod tu dicis, pro nihilo computabitur.

Pe-

Potent alii, & accipient; tu petes, & non impetrabis.

5. Erunt alii magni in ore hominum, de te autem tacebitur.

Aliis hoc, vel istud committetur, tu autem ad nihil utilis iudicaberis.

Propter hoc natura quandoque contristabitur, & magnum certamen sustinebit: sed magnum, bonum consequeris, si silens portaveris.

In his & similibus multis probari solet fidelis Domini servus; qualiter se abnegare, & in omnibus frangere quiverit.

Vix est aliquid tale, in quo tantumdem mori indiges, sicut videre & pati, quæ voluntati tuæ adversa sunt: maxime autem cum disconvenientia, & quæ minus utilia tibi apparent, fieri jubentur.

Et quia non audes resistere altiori potestati sub dominio constitutus: ideo durum tibi videtur, ad nutum alterius ambulare, & omne proprium sentire omittere.

6. Sed

6. Sed pensa, fili, horum fructum laborum celerem finem, atque præmium nimis magnum: & non habebis inde gravamen, sed fortissimum patientiæ tuæ solamen.

Nam & pro modica hac voluntate, quam nunc sponte deseris, habebis semper voluntatem tuam in cœlis.

Ibi quippe invenies omne, quod volueris, omne, quod desiderare poteris.

Ibi aderit tibi totius facultas boni sine timore amittendi.

Ibi voluntas tua una semper mecum nil cupiet extraneum, vel privatum.

Ibi nullus resistet tibi, nemo de te conqueretur, nemo impediet, nihil obviabit: sed cuncta desiderata simul erunt præsentia, totumque affectum tuum reficient, & adimplebunt usque ad summum.

Ibi reddam gloriam pro contumelia perpeffa; pallium laudis pro mœrore;

rore;

rore; pro loco novissimo sedem regni in secula.

Ibi apparebit fructus obedientiae, gaudebit labor poenitentiae, & humilis subjectio coronabitur gloriosa.

7. Nunc ergo inclina te humiliter sub omnium manibus: nec sit tibi curae, quis hoc dixerit vel iusserit.

Sed hoc magnopere curato, ut si ve praelatus, seu junior, aut aequalis aliquid a te exposcerit, vel innoverit: pro bono totum accipias, & sincera voluntate studeas adimplere.

Quaeret alius hoc, alius illud: gloriatur ille in illo, & iste in isto, laudeturque millies mille, tu autem nec in isto, nec in illo, sed in tui ipsius gaude contemptu: & in mei similis beneplacito ac honore.

Hoc optandum est tibi, ut si per vitam, si per mortem, Deus semper in te glorificetur.

Qua
I. D
nedict
est: &
Læt
se, ne
lus læ
rona m
nor m
Qui
a te a
Tua
quæ f
Pau
a juve
ma m
cryma
batur a
fiones
2. I

CAPUT L.

Qualiter homo desolatus se debet in manus Dei offerre.

1. **D**omine Deus, sancte Pater
sis nunc, & in æternum be-
nedictus: quia sicut vis, sic factum
est: & quod facis, bonum est.

Lætetur in te servus tuus, non in
se, nec in aliquo alio: quia tu so-
lus lætitia vera, tu spes mea & co-
rona mea, tu gaudium meum & ho-
nor meus, Domine.

Quid habet servus tuus, nisi quod
a te accepit, etiam sine merito suo?

Tua sunt omnia, quæ dedisti, &
quæ fecisti.

*Pauper sum, & in laboribus meis
a juventute mea: & contristatur ani-
ma mea nonnunquam usque ad la-
crymas, quandoque etiam contur-
batur ad se, propter imminentes pas-
siones.*

2. Desidero pacis gaudium, pa-
cem

cem filiorum tuorum flagito, qui in lumine consolationis a te pascuntur.

Si das pacem, si gaudium sanctum infundis; erit anima servi tui plena modulatione, & devota in laude tua.

Sed si te subtraxeris, sicut sæpissime soles, non poterit currere viam mandatorum tuorum: sed magis ad tundendum pectus genua ejus incurvantur: quia non est illi, fieri heri & nudius tertius, quando splendebat lucerna tua super caput ejus, & sub umbra alarum tuarum protegatur a tentationibus irruentibus.

3. Pater juste & semper laudande, venit hora, ut probetur servus tuus.

Paret amande, dignum est, ut hac hora patiatur pro te aliquid servus tuus.

Pater perpetuo venerande, venit hora, quam ab æterno præsciebas affuturam: ut ad modicum tempus succumbat foris servus tuus, vivat vero semper apud te intus.

Paululum vilipendatur, humiliter

tur & deficiat coram hominibus, passionibus conteratur & languoribus; ut iterum tecum in aurora novæ lucis resurgat, & in cœlestibus clarificetur.

Pater sancte, tu sic ordinasti, & sic voluisti: & hoc factum est, quod ipse præcepisti.

4. Hæc est enim gratia ad amicum tuum, pati & tribulari in mundo pro amore tuo, quotiescumque, & a quocumque id permiseris fieri.

Sine consilio & providentia tua, & sine causa nihil fit in terra.

Bonum mihi, Domine, quod humiliasti me: ut discam justificationes tuas, & omnes elationes cordis, atque præsumptiones abjiciam.

Utile mihi, quod confusio coope-ruit faciem meam: ut te potius, quam homines, ad consolandum requiram.

Didici etiam ex hoc inscrutabile iudicium tuum expavescere: qui affligis justum cum impio, sed non sine æquitate & justitia.

Q 2

5. Gra-

5. Gratiās tibi ago, quia non percisti malis meis, sed attrivisti me verberibus amaris, infligens dolores, & immittens angustias intus, & foris.

Non est, qui me confoletur ex omnibus, qui sub cœlo sunt, nisi tu Domine Deus meus, cœlestis medicus animarum: qui *percutis & sanas, deducis ad inferos & reducis.*

Disciplina tua super me, virga tua ipsa me docebit.

6. Ecce Pater dilecte, in manibus tuis sum ego, sub virga correctionis tuæ me inclino.

Percute dorsum meum, & collum meum, ut incurvem ad voluntatem tuam tortuositatem meam.

Fac me pium & humilem discipulum, sicut bene facere consueveristi, ut ambulem ad omnem nutum tuum.

Tibi me, & omnia mea ad corrigendum commendo: melius est hic corrigi, quam in futuro.

Tu scis omnia, & singula & nil te latet in humana conscientia.

Antequam fiant, nosti ventura; & non opus est tibi, ut quis te doceat, aut admoneat de his, quæ geruntur in terra.

Tu scis, quid expedit ad profectum meum, & quantum deservit tribulatio ad rubiginem vitiorum purgandam.

Fac mecum desideratum beneplacitum tuum, & ne despicias peccaminosam vitam meam, nulli melius nec clarius, quam tibi soli notam.

7. Da mihi, Domine scire, quod sciendum est; hoc amare, quod amandum est; hoc laudare, quod tibi summe placet; hoc reputare, quod tibi pretiosum apparet; hoc vituperare, quod oculis tuis sordescit.

Non me finas secundum visionem oculorum exteriorum judicare, neque secundum auditum aurium hominum imperitorum sententiare: sed in iudicio vero de visibilibus & spiri-

ritualibus discernere, atque super omnia voluntatem beneplaciti tui semper inquirere.

8. Falluntur sæpe hominum sensus in iudicando: fallunter amatores seculi, visibilia tantummodo amando.

Quid est homo inde melior, qui reputatur ab homine major?

Fallax fallacem, vanus vanum, cæcus cæcum, infirmus infirmum, decipit, dum exultat: & veraciter magis confundit, dum inaniter laudat.

Nam quantum unusquisque est in oculis tuis, tantum est, & non amplius; ait humilis S. Franciscus.

CAPUT LI.

Quod humilibus insistendum est opprobriis, cum deficitur a summis.

I. Fili, non vales semper in festivo desiderio virtutum stare, nec in altiori gradu contemplationis consistere: sed necesse habes interdum, ob originalem

ruptelam ad inferiora descendere, & onus corruptibilis vitæ etiam invite, & cum tædio, portare.

Quamdiu mortale corpus geris, pædium senties, & gravamen cordis.

Oportet ergo sæpe in carne de carnis onere gemere: eo quod non vales spiritualibus studiis, & divinæ contemplationi indefinenter inhærere.

2. Tunc expedit tibi ad humilia & exteriora opera confugere, & in bonis actibus te recreare: adventum meum, & supernam visitationem firma confidentia expectare: exilium tuum, & ariditatem mentis patienter sufferre, donec iterum a me visiteris, & ab omnibus anxietatibus libereris.

Nam faciam te laborum oblivisci, & interna quiete perfrui.

Expandam coram te prata scripturarum, ut, dilatato corde, currere incipias viam mandatorum meorum.

Et dices: *Non sunt condignæ possessiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.*

CAPUT LII.

Quod homo non reputet se consolatione dignum, sed magis verberibus.

I. **D**omine, non sum dignus consolatione tua, nec aliqua spiritali visitatione: & ideo juste mecum agis, quando me inopem & desolatum relinquis.

Si enim ad instar maris lacrymas fundere possem, adhuc consolatione tua dignus non essem.

Unde nihil dignus sum, quam flagellari & puniri: quia graviter & sæpe te offendi, & in multis valde deliqui.

Ergo vera pensata ratione, nec minima sum dignus consolatione.

Sed tu clemens & misericors Deus, qui non vis perire opera tua ad ostendendum divitias bonitatis tuæ in vasa misericordiæ, etiam præ-

ter om-
ris co-
manu-

Tua
sicut h-

2.
confer-

latione

Ego
sed fe-

emen-

Ve-

Si
me,

Qu-
nisi in-

In
dignu-

temp-

voto-

agre-

pro
ut fa-

rear

ter omne proprium meritum dignaris consolari servum tuum supra humanum modum.

Tuæ enim consolationes non sunt sicut humanæ confabulationes.

2. Quid egi, Domine, ut mihi conferres aliquam cœlestem consolationem.

Ego nihil boni me egisse recolo, sed semper ad vitia pronum, & ad emendationem pigrum fuisse.

Verum est & negare non possum.

Si aliter dicerem, tu stares contra me, & non esset, qui defenderet.

Quid merui pro peccatis meis, nisi infernum, & ignem æternum?

In veritate confiteor, quoniam dignus sum omni ludibrio & contemptu, nec decet me inter tuos devotos commemorari. Et licet hoc ægre audiam; tamen adversum me pro veritate peccata mea arguam, ut facilius misericordiam tuam merear impetrare.

Q 5

3. Quid

3. Quid dicam reus, & omni confusione plenus?

Non habeo os loquendi, nisi hoc tantum verbum: Peccavi, Domine peccavi: miserere mei, ignosce mihi.

Sine me paululum, ut plangam dolorem meum, antequam vadam ad terram tenebrosam, & opertam mortis caligine.

Quid tam maxime a reo & misero peccatore requiris, nisi ut contratur, & humiliet se pro delictis suis?

In vera contritione, & cordis humiliatione, nascitur spes veniæ, reconciliatur perturbata conscientia, reparatur gratia perdita, tuetur homo a futura ira; & occurrunt sibi mutuo in osculo sancto Deus, & poenitens anima.

4. Humilis peccatorum contritio acceptabile tibi est, Domine, sacrificium; longe suavius odorans in conspectu tuo, quam thuris incensum.

Hæc

Hæc est gratum etiam unguentum, quod sacris pedibus tuis infundi voluisti, quia cor contritum & humiliatum nunquam despexisti.

Ibi est locus refugii a facie inimici. Ibi emendatur & abluitur, quidquid aliunde contractum est, & inquinatum.

CAPUT LIII.

Quod gratia Dei non miscetur terrenæ sapientibus.

I. Fili, pretiosa est gratia mea, non patitur se misceri extraneis rebus, nec consolationibus terrenis.

Abjicere ergo oportet omnia impedimenta gratiæ, si optas ejus infusionem suscipere.

Pete secretum tibi, ama solus habitare tecum, nullius require confabulationem: sed magis ad Deum devotam effunde precem, ut compunctam teneas mentem, & puram conscientiam.

Totum mundum nihil æstima:
Dei

Dei vocationem omnibus exterioribus antepone.

Non enim poteris mihi vacare, & in transitoriis pariter delectari.

A notis & a charis oportet elongari, & ab omni temporali solatio mentem tenere privatam.

Sic obsecrat B. Apostolus Petrus ut *tanquam advenas & peregrinos* in hoc mundo se contineant Christi fideles.

2. O quanta fiducia erit morituro, quam nullius rei affectus detinet in mundo!

Sed sic segregatum cor habere in omnibus æger necdum capit animus, nec animalis homo novit interni hominis libertatem.

Attamen, si vere velit esse spiritualis, oportet eum renuntiare tam remotis, quam propinquis; & a nemine magis cavere, quam a seipso.

Si temetipsum perfecte cætera facilius subjugabis.

Perfecta victoria est de semetipso triumphare.

Qui enim semetipsum subjectum tenet, ut sensualitas rationi, & ratio in cunctis obediat mihi, hic vere victor est sui, & dominus mundi.

3. Si ad hunc apicem scandere gliscis, oportet viriliter incipere, & securim ad radicem ponere, ut evellas & destruas occultam, inordinatam inclinationem ad teipsum, & ad omne privatum & materiale bonum.

Ex hoc vitio, quod homo semetipsum nimis inordinate diligit, pene totum pendet, quidquid radicaliter vincendum est: quo devicto & subacto malo, pax magna & tranquillitas erit continuo.

Sed quia pauci sibiipsis perfecte mori laborant, nec plene extra se tendunt, propterea in se implicati remanent, nec supra se in spiritu elevari possunt.

Qui autem libere mecum ambulare desiderat, necesse est, ut omnes pravas & inordinatas affectio-

R nes

nes suas mortificet, atque nulli creaturæ, privato amore concupiscences inhæreat.

CAPUT LIV.

De diversis motibus naturæ & gratiæ

I. **F**ili, diligenter adverte motus naturæ & gratiæ: quia valde contraria & subtiliter moventur: & vix, nisi a spirituali & intimo illuminato homine, discernuntur.

Omnes quidem bonum appetunt, & aliquid boni in suis vel factis prætendunt, ideo sub specie boni mali falluntur.

Natura callida est, & multos trahit, illaqueat & decipit, & se semper pro fine habet.

Sed gratia simpliciter ambulat, ab omni specie mali declinat, sollicitas non prætendit, & omnia pure propter Deum agit, in quo & simpliciter requiescit.

2. Natura invite vult mori, nec premi, nec superari, nec subelli, nec sponte subjugari;

Gratia vero studet mortificationi propriæ, resistit sensualitati, quærit subjici, appetit vinci: nec propria vult libertate fungi; sub disciplina amat teneri, nec alicui cupit dominari: sed sub Deo semper vivere, stare, & esse; atque propter Deum omni humanæ creaturæ humiliter parata est inclinari.

Natura pro suo commodo laborat; & quid lucri ex alio sibi proveniat, attendit:

Gratia autem, non quid sibi utile & commodum sit, sed quod multis proficiat, magis considerat.

Natura libenter honorem, & reverentiam accipit: Gratia vero omnem honorem, & gloriam Deo fideliter attribuit.

3. Natura confusionem timet, & contemptum: Gratia autem gaudet pro nomine Jesu contumeliam pati.

Natura otium amat, & quietem corporalem: Gratia vero vacua esse non potest, sed libenter amplectitur laborem.

Natura quærit habere curiosa & pulchra, abhorret vilia & grossa: Gratia vero simplicibus delectatur & humilibus, aspera non aspernatur, nec vetustis refugit indui panis.

Natura respicit temporalia, gaudet ad lucra terrena, tristatur in damno, irritatur levi injuriæ verberibus.

Sed gratia attendit æterna, non inhæret temporalibus, nec in perfectione rerum turbatur, neque verberibus durioribus acerbatur, quia thesaurum suum & gaudium in cœlo, ubi non perit, constituit.

4. Natura cupida est, & libenter accipit, quam donat, amat propria & privata.

Gratia autem pia est, & contenta paucis, vitat singularia, contenta paucis, *beatius dare* judicat, quam accipere.

Natura inclinatur ad creaturas, ad carnem propriam, ad vanitates & discursus.

Sed virtutibus mundum fringit publicis. 5. Natura habet ad sensum. Sed solari, natura vi. Natura & contentis factis aut mitem p & mundum dona. Gratia rit; Deum nec ar rjis de ad aff deser

Sed

Sed gratia trahit ad Deum, & ad virtutes, renuntiat creaturis, fugit mundum, odit carnis desideria, restringit evagationes, erubescit in publico apparere.

5. Natura libenter aliquod solatium habet externum, in quo delectetur ad sensum.

Sed gratia in solo Deo quaerit consolari, & in summo bono super omnia visibilia delectari.

Natura totum agit propter lucrum & commodum proprium, nihil gratis facere potest, sed aut æquale, aut melius, aut laudem, vel favorem pro benefactis consequi sperat; & multum ponderari sua gesta & dona concupiscit.

Gratia vero nil temporale quaerit; nec aliud præmium, quam Deum solum, pro mercede postulat; nec amplius de temporalibus necessariis desiderat, nisi quantum hoc sibi ad affectionem æternorum valeant deservire.

6. Natura gaudet de amicis multis & propinquis, gloriatur de nobili loco, & ortu generis; arridet potentibus, blanditur divitibus, applaudit sibi similibus.

Gratia autem & inimicos diligit, nec de amicorum turba extollitur, nec locum, nec ortum natalium reputat, nisi virtus major ibi fuerit.

Favet magis pauperi, quam diviti, compatitur plus innocenti, quam potenti, congauget veraci, non fallaci;

Exhortatur semper bonos meliora charismata æmulari, & Filio Dei per virtutes affimilari.

Natura de defectu & molestia cito conqueritur.

Gratia constanter fert inopiam.

7. Natura omnia ad se reflectit, pro se certat & arguit.

Gratia autem ad Deum cuncta re-
ducit, unde originaliter emanant,
nihil boni sibi adscribit, nec arro-
ganter præsumit; non contendit,
nec

nec suam sententiam aliis præfert!
sed in omni sensu & intellectu æter-
næ sapientiæ ac divino examini se
submittit.

Natura appetit scire secreta, &
nova audire; vult exterius appare-
re, & multa per sensus experiri;
desiderat agnosci, & agere, unde
laus, & admiratio procedit.

Sed gratia non curat nova, nec
curiosa percipere; quia totum hoc
de vetustate corruptionis est ortum,
cum nihil novum & durable fit su-
per terram.

Docet itaque sensus restringere,
vanam complacentiam & ostentatio-
nem devitare, laudanda & digne
miranda humiliter abscondere, &
de omni re, & in omni scientia uti-
tatis fructum, atque Dei laudem
& honorem quærere.

Non vult se, nec sua prædicari,
sed Deum in donis suis optat bene-
dici, qui cuncta ex mera charitate
largitur.

R 4

8. Hæc

8. Hæc gratia, supernaturale lumen, & quoddam Dei speciale donum est, & proprie Electorum signaculum, & pignus salutis æternæ: quæ hominem de terrenis ad cœlestia amanda sustollit, & de carnali spiritualem efficit.

Quanto igitur natura amplius premitur & vincitur, tanto major gratia infunditur, & quotidie novis visitationibus interior homo secundum imaginem Dei reformatur.

CAPUT LV.

De corruptione naturæ, & efficacia gratiæ divinæ.

I. **D**omine Deus meus, qui me creasti ad imaginem & similitudinem tuam, concede mihi hanc gratiam, quam ostendisti tam magnam, & necessariam ad salutem: ut vincam pessimam naturam meam, trahentem ad peccata, & in perditionem.

Sentio enim in carne mea legem pec-

peccati, contradicentem legi mentis meæ, & captivum me ducentem ad obediendum sensualitati in multis: nec possum resistere passionibus ejus, & nisi assistat tua sanctissima gratia, cordi meo ardentem infusa.

2. Opus est gratia tua, & magna gratia: ut vincatur natura, ad malum semper prona ab adolescentia sua.

Nam per primum hominem Adam lapsa, & vitiata per peccatum, in omnes homines poena hujus macule descendit: ut ipsa natura, quæ bene & recte a te condita fuit, pro vitio jam & infirmitate corruptæ naturæ ponatur, eo quod motus ejus tibi relictus ad malum & inferiora trahit.

Nam modica vis, quæ remansit, est tanquam scintilla quædam latens in cinere.

Hæc est ipsa ratio naturalis, circumfusa magna caligine, adhuc judicium habens boni & mali, veri-

falsique distantiam; licet impotens sit adimplere omne, quod approbat, nec pleno jam lumine veritatis, nec sanitate affectionum suarum potiatur.

3. Hinc est, Deus meus, quod *condelector legi tuæ secundum interiorum hominem*, sciens, mandatum tuum fore bonum, iustum, & sanctum, arguens etiam omne malum, & peccatum fugiendum.

Carne autem servio legi peccati, dum magis sensualitati obedio, quam rationi.

Hinc est, quod *velle bonum mihi adjacet, perficere autem non invenio*.

Hinc sæpe multa bona propono, sed quia gratia deest ad adjuvandum infirmitatem meam, ex levi resistentia resilio & deficio.

Hinc accidit, quod viam perfectionis agnosco, & qualiter agere debeam, clare satis video.

Sed propriæ corruptionis pondere pressus ad perfectiora non assurgo.

4. O quam maxime est mihi neces-

cessaria, Domine, gratia tua ad inchoandum bonum, ad proficiendum, & ad perficiendum.

Nam sine ea nihil possum facere: omnia autem possum in te, confortante me gratia.

O vere cœlestis gratia, sine qua nulla sunt propria merita, nulla quoque dona naturæ ponderanda!

Nihil artes, nihil divitiæ, nihil pulchritudo, vel fortitudo, nihil ingenium vel eloquentia valent apud te Domine sine gratia.

Nam dona naturæ bonis & malis sunt communia: Electorum autem proprium donum est gratia, sive dilectio; qua insigniti digni habentur vita æterna.

Tantum eminet hæc gratia, ut nec donum prophetiæ, nec signorum operatio, nec quantalibet alta speculatio aliquid æstimentur sine ea.

Sed neque fides, neque spes, neque aliæ virtutes tibi acceptæ sunt sine charitate & gratia.

5. O beatissima gratia, quæ pauperem spiritu virtutibus divitem facis: & divitem multis bonis humilem corde reddis.

Veni, descende ad me, reple me mane consolatione tua, ne deficiat præ lassitudine & ariditate mentis anima mea.

Obsecro Domine, ut inveniam gratiam in oculis tuis: sufficit enim mihi gratia tua, cæteris non obtentis, quæ desiderat natura.

Si fuero tentatus & vexatus tribulationibus multis, non timebo mala, dum mecum fuerit gratia tua.

Ipsa fortitudo mea, ipsa consilium confert & auxilium.

Cunctis hostibus potentior est, & sapientior universis sapientibus.

6. Magistra est veritatis, doctrix disciplinæ, lumen cordis, solamen pressuræ, fugatrix tristitiæ, ablatrice timoris, nutrix devotionis, productrix lacrymarum.

Quid

Quid sum sine ea, nisi aridum lignum, stirps inutilis ad ejiciendum?

Tua ergo me Domine, gratia semper & praeveniat & sequatur: ac bonis operibus jugiter praestet esse intentum, per Jesum Christum Filium tuum. Amen.

C A P U T LVI.

Quod nos ipsos abnegare, & Christum imitari debemus per crucem.

1. **F**ili, quantum a te vales exire, tantum in me poteris transire.

Sicut nihil foris concupiscere internam pacem facit; sic se interius relinquere Deo conjungit.

Volo te addiscere perfectam abnegationem tui in voluntate mea sine contradictione & querela.

Sequere me: Ego sum via, veritas, & vita. Sine via non itur: sine veritate non cognoscitur; sine vita non vivitur. Ego sum via, quam

R 7

sequi

sequi debes; veritas, cui credere debes; vita, quam sperare debes.

Ego sum via inviolabilis, veritas infallibilis, vita interminabilis.

Ego sum via rectissima, veritas suprema, vita vera, vita beata, vita increata.

Si manseris in via mea, cognosces veritatem, & veritas liberabit te, & apprehendes vitam æternam.

2. *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata.*

Si vis veritatem cognoscere, crede mihi.

Si vis perfectus esse, vende omnia.

Si vis esse discipulus meus, abnega te ipsum.

Si vis beatam vitam possidere, præsentem vitam contemne.

Si vis exaltari in cœlo, humilite in mundo.

Si vis regnare mecum, porta crucem mecum.

Soli enim servi crucis inveniunt viam beatitudinis, & veræ lucis.

3. Do-

3. Domine Jesu Christe, quia arcta est vita tua, & mundo despecta, dona mihi te cum mundi despectu imitari.

Non enim major est servus Domino suo, nec discipulus supra magistrum.

Exerceatur servus tuus in vita tua, quia ibi est salus mea, & sanctitas vera.

Quidquid extra eam lego, vel audio, non me recreat, nec delectat plene.

4. Fili, quia hæc scis, & legisti omnia: beatus eris, si feceris.

Qui habet mandata mea, & servat ea, ipse est, qui diligit me: & ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum: & faciam eum consedere mecum in regno Patris mei. Domine igitur, sicut dixisti & promifisti, sic utique fiat, & mihi promereri contingat.

Suscepi, suscepi de manu tua crucem; portabo eam usque ad mortem, sicut imposuisti mihi.

Vere vita boni Monachi crux est, sed dux paradisi. Incep-

Inceptum est, retro abire non licet, nec relinquere oportet.

5. Eja fratres, pergamus simul, Jesus erit nobiscum.

Propter Jesum suscepimus hanc crucem: propter Jesum perseveremus in cruce.

Erit adjutor noster, qui est dux noster, & præcessor.

En, rex noster ingreditur ante nos, qui pugnabit pro nobis.

Sequamur viriliter, nemo metuat terrores; simus parati mori fortiter in bello, nec inferamus crimen gloriæ nostræ, ut fugiamus a cruce.

CAPUT LVII.

Quod homo non sit nimis dejectus, quando in aliquos labitur defectus.

I. **F**ili, magis placent mihi patientia & humilitas in adversis, quam multa consolatio & devotio in prosperis.

Ut quid te contristat parvum factum contra te dictum?

Si amplius fuisset, commoveri non debuisses.

Sed nunc permitte transire: non est primum, nec novum, nec ultimum erit, si diu vixeris.

Satis virilis es: quamdiu nil obviat adversi.

Bene etiam consulis, & alios non si roborare verbis: sed cum ad jam tuam venit repentina tribulatio, deficis consilio & robore.

Attende magnam fragilitatem tuam, quam sæpius experiris in modicis objectis: tamen pro salute tua ista fiunt, cum hæc & similia contingunt.

2. Pone, ut melius nosti, ex corde: & si te tetigit, non tamen deiciat, nec diu implicet.

Ad minus sustine patienter, si non potes gaudenter.

Etiam si minus libenter audis, & indignationem sentis: reprime te: nec patiaris aliquid inordinatum ex ore tuo exire, unde parvuli scandalizentur.

Cito

Cito conquiescet commotio excitata, & dolor internus revertente gratia dulcorabitur.

Adhuc vivo ego (dicit Dominus) juvare te paratus, & solito amplius consolari; si confisus fueris mihi, & devote invocaveris.

3. Animo æquior esto, & ad majorem sustinentiam accingere.

Non est totum frustratum, si te sæpius percipis tribulatum, vel graviter tentatum.

Homo es, & non Deus: caro es, non Angelus.

Quomodo tu posses semper in eodem statu virtutis permanere, quando hoc defuit Angelo in cælo, & primo homini in paradiso?

Ego sum, qui mœrentes erigospitate: & suam cognoscentes infirmitatem ad meam proveho Divinitatem.

4. Domine, benedictum sit verbum tuum, dulce super mel & favum ori meo.

Quid

Quid facerem in tantis tribulationibus & angustiis meis, nisi me confortares tuis sanctis sermonibus?

Dummodo tandem ad portum salutis perveniam, quid curæ est, quæ & quanta passus fuero?

Da finem bonum, da felicem ex hoc mundo transitum.

Memento mei Deus meus, & dirige me recto itinere in regnum tuum.

CAPUT LVIII.

De altioribus rebus & occultis judiciis Dei non scrutandis.

1. **F**ili, caveas disputare de altis materiis, et de occultis Dei judiciis: cur iste sic relinquitur, & ille ad tantam gratiam assumitur: cur etiam iste tantum affligitur, & ille tam eximie exaltatur.

Ista omnem humanam facultatem excedunt: nec ad investigandum iudicium Divinum ulla ratio prævalet, vel disputatio.

Quan-

Quando ergo hæc suggerit inimicus, vel etiam quidam curiosi inquirunt homines, responde illud Prophetæ: *Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum.*

Et illud: *judicia Domini vera, iustificata in semetipsa.*

Judicia mea metuenda sunt, non discutienda; quia humano intellectui sunt incomprehensibilia.

2. Noli etiam inquirere, nec disputare de meritis Sanctorum, quis alio sit sanctior, aut quis major fuerit in regno cœlorum.

Talia generant sæpe lites & contentiones inutiles, nutriunt quoque superbiam & vanam gloriam, unde oriuntur invidiæ & dissensiones, dum iste illum Sanctum, & alius alium conatur superbe præferre.

Talia autem velle scire & investigare, nullum fructum afferunt, sed magis Sanctis displicent: quia non sum Deus dissensionis, sed pacis; quæ pax magis in humilitate vera,
quam

quam in propria exaltatione consistit.

3. Quidam zelo devotionis trahuntur ad hos vel ad alios ampliori affectu, sed humano potius, quam Divino.

Ego sum qui cunctos condidi Sanctos: ego donavi gratiam, ego præstiti gloriam.

Ego novi singulorum merita; ego præveni eos in benedictionibus dulcedinis meæ.

Ego præscivi dilectos ante secula; ego eos elegi de mundo, non ipsi me præelegerunt.

Ego vocavi per gratiam, attraxi per misericordiam: ego perduxi eos per tentationes varias.

Ego infudi consolationes magnificas, ego dedi perseverantiam, ego coronavi eorum patientiam.

4. Ego primum & novissimum agnosco; ego omnes inæstimabili dilectione amplector.

Ego laudandus sum in omnibus
San-

Sanctis meis; ego super omnia benedicendus sum; & honorandus in singulis, quos sic gloriose magnificavi & prædestinavi sine ullis præcedentibus propriis meritis.

Qui ergo unum de minimis meis contempserit, nec magnum honorat; *quia pusillum & magnum ego feci.*

Et qui derogat alicui Sanctorum, derogat et mihi, & cæteris omnibus in regno cælorum.

Omnes unum sunt per charitatis vinculum: idem sentiunt, idem volunt, & omnes in unum se diligunt.

5. Adhuc autem (quod multo altius est) plus me, quam se & sua merita diligunt.

Nam supra se rapti & extra propriam dilectionem tracti, toti in amorem mei pergunt, in quo & fruitive quiescunt.

Nihil est, quod eos avertere possit aut deprimere: quippe qui æter-

na ver
exting

Tac
les ho

ferere,
gaudia
pro fu
cet æt

6. I

maxim

aliquen
li dilig

Mul

human

trahunt

habent

nantur

Sed

quæ in

lumina

nam sp

7. C

se trac

cedunt

tende,

queas

na veritate pleni, igne ardescunt inextinguibilis charitatis.

Taceant igitur carnales & animales homines de Sanctorum statu differere, qui non norunt, nisi privata gaudia diligere. Demunt & addunt pro sua inclinatione, non prout placet æternæ veritati.

6. In multis est ignorantia, eorum maxime, qui parum illuminati, raro aliquem perfecta dilectione spirituali diligere norunt.

Multum adhuc naturali affectu, & humana amicitia ad hos vel ad illos trahuntur: & sicut inferioribus se habent, ita & de cœlestibus imaginantur.

Sed est distantia incomparabilis, quæ imperfecti cogitant, & quæ illuminati viri per revelationem supernam speculantur.

7. Cave ergo fili, de istis curiose tractare, quæ tuam scientiam excedunt: sed hoc magis satage & intende, ut vel minimus in regno Dei queas inveniri. Et

Et si quispiam sciret, quis alio sanctior esset, vel major haberetur in regno cœlorum: quid ei hæc notitia prodesset, nisi se ex hac cognitione coram me humiliaret, & in maiorem nominis mei laudem exurgeret?

Multo acceptius Deo facit, qui de peccatorum suorum magnitudine, & virtutum suarum parvitate cogitat, & quam longe, a perfectione Sanctorum distat; quam is, qui de eorum majoritate vel parvitate disputat.

Melius est, Sanctos devotis precibus, & lacrymis exorare, & eorum gloriosa suffragia humili mente implorare; quam eorum secreta vana inquisitione perscrutari.

8. Illi bene & optime contentantur, si homines scirent contentari, & vaniloquia sua compescere.

Non gloriantur de propriis meritis, quippe qui sibi nihil bonitatis adscribunt, sed totum mihi; quoniam ipsis cuncta ex infinita charitate mea donavi.

Tanto amore Divinitatis & gaudio supereffluenti replentur: ut nihil eis desit gloriæ, nihilque possit deesse felicitatis,

Omnes Sancti, quanto altiores in gloria, tanto humiliores in seipsis, & mihi viciniore, & dilectiores existunt.

Ideoque habes scriptum: *mittabant coronas suas ante Deum, & ceciderunt in facies suas coram Agno, & adoraverunt viventem in secula seculorum.*

9. Multi quærent, quis major sit in regno Dei: qui ignorant, an cum minimis erunt digni computari.

Magnum est, vel minimum esse in cælo, ubi omnes magni sunt: quia omnes vocabuntur filii Dei, & erunt.

Minimus erit in mille, & peccator centum annorum morietur.

Cum enim quærerent discipuli: quis major esset in regno cælorum; tale audierunt responsum:

Nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut

S

sicut

*sicut parvuli, non intrabitis in regnum
cœlorum. Quicumque humiliaverit se,
sicut parvulus iste: hic major est in
regno cœlorum.*

10. *Væ eis, qui cum parvulis hu-
miliare se sponte dedignantur: quo-
niam humilis janua regni cœlestis
eos non admittet intrare.*

*Væ etiam divitibus, qui habent hic
consolationes suas: quia pauperibus
intransantibus in regnum Dei, ipsi sta-
bunt foris ejulantes*

*Gaudete humiles, & exultate pau-
peres, quia vestrum est regnum Dei,
si tamen in veritate ambulatis.*

CAPUT LIX.

*Quod omnis spes & fiducia in solo
Deo est figenda.*

I. **D**omine, quæ est fiducia mea,
quam in hac vita habeo? aut
quod magis solatium meum, ex om-
nibus apparentibus sub cœlo?

Nonne tu Domine Deus meus,
cujus misericordiæ non est nume-
rus?
Ubi

Ubi mihi bene fuit sine te? Aut quando male esse potuit, præsentem te?

Malo pauper esse propter te, quam dives sine te.

Eligo potius tecum in terra peregrinari, quam sine te cælum possidere. Ubi tu, ibi cælum: atque ibi mors, & infernus, ubi tu non es.

Tu mihi in desiderio es: & ideo post te gemere, clamare, & exorare necesse est.

In nullo denique possum plene confidere, qui in necessitatibus auxilietur opportunius, nisi in te solo Deo meo.

Tu es spes mea, tu fiducia mea; tu consolator meus, & fidelissimus in omnibus.

2. Omnes, quæ sua sunt, quærunt: tu salutem meam, & profectum meum solummodo prætendis, & omnia in bonum mihi convertis.

S 2

Et

Etiam si variis tentationibus & aduersitatibus exponas, hoc totum ad utilitatem meam mihi ordinas, qui mille modis dilectos tuos probare consuevisti.

In qua probatione non minus diligere debes & laudari, quam si celestibus consolationibus me repleeres.

3. In te ergo, Domine Deus, pone totam spem meam & refugium meum: in te omnem tribulationem & angustiam meam constituo; quia totum infirmum & instabile inuenio, quidquid extra te conspicio.

Non enim proderunt multi amici, neque fortes auxiliarii adiuuare poterunt, nec prudentes consilium responsum utile dare, neque libri Doctorum consolari, nec aliqua pretiosa substantia liberare, nec locus aliquis secretus, & amœnus contuari: si tu ipse non assistas, iures,

confor
custodi

4. C
vident
dam,

que f
runt.

Fini

altitud

quioru

nia spe

vorum

Ad

fido,

Pater.

Ben

Bened

tatio

gloria

dignit

tuæ r

Sec

tis tu

con-

confortes, consoles, instruas & custodias.

4. Omnia namque, quæ ad pacem videntur esse, & felicitatem habendam, te absente nihil sunt, nihilque felicitatis in veritate conferunt.

Finis ergo omnium bonorum, & altitudo vitæ, & profunditas eloquiorum tu es: & in te super omnia sperare, fortissimum solatium servorum Dei.

Ad te sunt oculi mei, in te confido, Deus meus, misericordiarum Pater.

Benedic & sanctifica animam meam Benedictione cœlesti, ut fiat habitatio tua sancta, & sedes æternæ gloriæ tuæ, nihilque in templo tuæ dignitatis inveniatur, quod oculos tuæ majestatis offendat.

Secundum magnitudinem bonitatis tuæ, & multitudinem miseratio-

num tuarum, respice in me, &
exaudi orationem pauperis servi tui,
longe exulantis in regione umbræ
mortis.

Protege & conserva animam ser-
vuli tui inter tot discrimina vitæ
corruptibilis; ac comitante gratia
tua, dirige per viam pacis, ad pa-
triam perpetuæ claritatis. Amen.

Finis Libri tertii.

